

Taxa postala
plátitá in num.
No. 224713/929.

UKELET

ZSIDÓ NAPILAP

Ára 5 lej
Péntek, június 10.
1938-5698. Szíván 11.
XXI. évf., 127. szám.

A francia-olasz megállapodás akadályai

Inmár nem kétséges, hogy a Párizs és Róma között megindult meggyezési tárgyalások teljes kudarcot vallottak. Ezt bizonyítja az olasz és a német sajtó lapjainak cikkei, amelyek magas hangon hirdetik, hogy Róma és Párizs között mindaddig nem jöhet létre közeledés, amíg Párizs Moszkva helyett Rómát nem választja szövetségeseül és „barátjává”. Egyes német lapok a kudarc magyarázatában odáig mennek, hogy az egész francia-olasz közeledési kísérletet Moszkva-nak tulajdonítják, amelynek érdeke lett volna megbontani a Róma-Berlin tengely egységét.

Ez az éppoly merész, mint fantáziaból beállított természetesen nélkülöz minden alapot. Inkább a másik állításnak van némi hitele, mely szerint Róma a meggyezés feltételül a francia-orosz szerződés lazasítását kötötte ki, amelyet viszont a francia kormány nem volt hajlandó elfogadni.

Még nem lehet tudni, hogy Róma ténylegesen felállította-e a fenti követelést Párizs-szal szemben, de azt teljes bizonyossággal lehet megjósolni, hogy amennyiben Róma a meggyezést továbbra is a francia-olasz szerződés lazasításához, vagy felbontásához kötné, úgy belátható időn belül a francia-olasz meggyezés nem fog létrejönni.

S ez érthető is. Párizs ma már tudja, hogy például az olasz-angol meggyezés, amelyhez Chamberlain olyan messzemenő reményeket fűzött, Anglia számára nem hozott jelentős előnyöket. Ellenben az angol-olasz meggyezésnek, Olaszország magatartása a német-cesh konfliktusban meglehetősen tisztázatlan és homályos ma- adt a Chamberlainnek kizárólag a francia és az orosz erőkre támaszkodva volt csak lehetősége arra, hogy megálljt kiáltson a német terjeszkedésig vágyunk.

De Róma kívánságának teljesítését egyéb, egészen mélyreható okok is lehetlenné teszik Párizs részéről. Párizs tisztában van azzal, hogy Németország katonai értéke bármilyen imponáló, mégsem hasonlítható össze az orosz hadsereg harci értékével s az is köz-tudomású, hogy Olaszország fegyveres ereje, még Németország haderejével együtt sem jelent olyan harci értéket, amely egy európai háború esetén a biztos győzelem reményében állhatna szemben Franciaország, Anglia, a Szovjet, a Balkán-szövetség és a kisantant együttes haderejével.

Róma követelése tehát nemcsak túlmérsz, hanem egyenesen irrealis is Franciaországgal szemben, amely kétségkívül nem érzelmi okokból, még kevésbé világnézeti alapon tartja fenn a katonai szövetséget Szovjet-Oroszországgal, hanem érdekeinek pontos mérlegelése és átlátása kényszeríti erre.

Német revizionizmus Franciaországban is?

A cseh-német incidens, a jelek szerint nyugvóponton jutott. Pillanatnyilag legalább is nem fenyeget újabb „befejezett tény”, amely Európa e részéből kiindulva, lángba boríthatná a világot.

Az angol diplomácia közbelépése éppogy megtette a hatását, mint a hír, hogy ugy Franciaország, mint a kisantant államok tiszteletben fogják tartani Csehszlovákiával szemben vállalt kötelezettségeiket német támadás esetén.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a világ pacifistái most már nyugodtan hajthatják le álomra fejüket.

Ha szorinóssabban is, de annál szívósabban hangoztatják adott alkalommal Németország vezetői a gyarmatokkal kapcsolatos követeléseiket. Spanyolországban folyik a polgárháború, amelyben Németország ugy katonailag, mint diplomáciailag közismerten jelentős szerepet visz.

De mindenek fölött adva van a német revizionizmus, amely Svájcban, Belgiumban, Dániában, sőt újabban Franciaországban is mozgósította a német kisebbségeket és olyan

A nyílt városok és angol hajók bombázása miatt

Az angol sajtó gazdasági megtorlást és Franco hajóinak elkobzását követeli

Légi járőrök és hadihajók kiküldését is javasolják az angol lapok Francoék ellen

A pápa akcióit indít Franco tábornoknál a nyílt városok bombázásának beszüntetésére

London, június 9. (Rador.) Az angol sajtó egyhangulag megállapítja, hogy a bombázások elleni tiltakozások időszakának véget kell érnie és olyan intézkedéseket kell tenni, amelyek az angol zászló számára a spanyol kikötőkben tiszteletet keltsenek. A lapok követelik, hogy légi járőröket küldjenek és hadihajókat irányítsanak a spanyol kikötők felé, amelyek kapjanak utasítást arra, hogy ráljöjjenek a támadó repülőkre. Ezek az intézkedések csak jogos önvédelmet jelentenek. Egyes lapok addig mennek, hogy gazdasági megtorlásokat és a burgosi kormány hajóinak elkobzását követelik. Ez utóbbi indítványt éppen a Daily Mail teszi, amely eddig kedvezett a nemzeti kormányoknak.

Mint Gibraltárból jelentik, több angol alattvalót szabadlábba helyeztek Burgos-ból kapott utasítások alapján. Közülük van Peter Cady angol újságíró is, akit 1936 december 24-én fogtak el, amiért átlépte a nemzeti határt Gibraltárnál. Cady-it itélet nélkül tartották fogva.

Ugyancsak Gibraltárból jelentik, hogy a nemzeti spanyol hatóságok szombaton La Líneában letartóztattak több egyént, akiket azzal vádolnak, hogy fasisztaellenes röpiratokat osztogattak. Hír szerint a lalinea gyalogsági kaszárnyában többeket agyonlőttek a letartóztatottak közül.

Nemzeti harctéri jelentés

A Stefani további a nemzetiek salamancai főhadiszállásának közleményét: „A nemzeti erők folytatták előrenyomulásukat a terueli fronton, megtörve az ellenség ellenállását és elfoglalva az Arti-

Az angol kormány szigorú

London, június 9. Halifax külügyminiszter a késő éjszakai órákig hivatalában tartózkodott és fontos tanácskozásokat folytatott a külügyi hivatal illetékes téngezőivel az angol hajókat ért spanyol légitámadások ügyében. Többször értekezett telefonon Chamberlain miniszterelnökkel is. A lapok értesülései szerint a mélegelés tárgyává tett intézkedések között szerepel a közvetlen megtorlások lehetősége, így az angol kikö-

teszületési állapotot teremtett, amely állandó nyugtalanságok kuforrásává vált.

A megelégedett és békés Dániában például Schmidt lelkész, a német kisebbség képviselője a következő nyilatkozatot tette a minap a „Tidens Tegn” című norvég lapnak: „Hitler előbb-utóbb a dán határ revizióját fogja kérni és Dánia érdeke, hogy ez a dolog békés uton menjen végbe. Rosenberg névezett egyébként Flensburgban röviddel ezelőtt ily értelmű nyilatkozatot tett a határok reviziójáról.”

Schmidt lelkész ezután felsorolta a német kisebbség kívánásait a „kultúrális autonómia” vonatkozásban.

Franciaországban is egyre nyíltabban dolgoznak a hitlerista ágensek. Elzászban nem sokkal ezelőtt bukkant fel egy Herman Bickler nevű naturalizált porosz, aki nem alapi-

gas hegycsúcsot, a Gená Blanca magaslatokat és azok környékét. Elfoglalták részben a Camarena della Sierra felé vezető utat. A falu a nemzetiek tűzérének célpontjában áll. Tegnap és ma 480 ellenséges halottat temettek el. A köztársasági veszteségei azonban még ennél is nagyobbak 118 foglyul esett közülük. A castelloni fronton a nemzetiek folytatták előrenyomulásukat. Adzaneta község bevétele után a nemzetiek tuljuttak rajta, 4 kilométerrel déli irányban. Usara körül több, a várost uraló magaslatot foglaltak el és 318 foglyot ejtettek. Elfoglalták a Calzarea hegycsoportot is, valamint a Jorrua-hegyet. Itt két tiszt és 152 milicista esett fogságba. A Del Cid feletti légiutközben 11 kormánygépet lőttek le.

Párizsi jelentés szerint, Barcelonában, amint a Matin tudósítója jelenti, a legutóbbi napokban 49 embert végeztek ki árulás, kémkedés és átpártolás miatt. A kivégzések „elrettentő példálul” a nyilvánosság előtt, golyó által hajtottak végre.

A Renter madridi értesülése szerint a Brisbane francia teherhajó fedélzetén lévő semleges megfigyelő meghalt, a személyzet öt tagjával együtt a nemzeti repülőek tegnapi támadása során. Az „Isadora” angol hajót is bombák érték Castellonban. Egyik lövedék a gépházba talált, a hajó nem tud elmozdulni.

Mint Vatikánvárosból jelentik jólérsüit kiüriük szerint a Szent Szék el fog járni Franco tábornoknál annak érdekében, hogy szüntesse be a polgári lakosság bombázását. Az eljárásnak nem lenne barátságosan jellege.

megtorlásokat határozott el

tőkben tartózkodó spanyol nemzeti hajók lefogalása, a burgosi angol követ visszahívása, gazdasági megtorlások. Anglia a lyoni egyezmény értelmében valószínűleg utasításokat fog adni kereskedelmi hajóinak, hogy ha repülőátadás érné őket spanyol részről, visszalöjjenek azokra. A spanyol vezekren lévő angol hadiflottát valószínűleg repülőrajjal erősítik fel.

tott ugyan még német kisebbségi pártot Elzászban, de már ilyesmiret mondogat:

„Az a nyilatkozatot adták a számba, hogy az Elzász-Lotharingiai német lakosság nemzeti kisebbséget képez Franciaország keretén belül. Ez természetesen egy butaság. Az egész világ kétségtelesen tudja már, hogy német nyelvű és német jellegű nép vagyunk.”

Magától értetődik, hogy Franciaországgal szemben a kisebbségi kérdés ürügye alatti áskálódásokban nem mernek messzire menni a hitleristák. Az ilyen nyilatkozatok azonban szimptomatikusak és fölöttébb alkalmasak nemcsak a kedélyek nyugtalanítására, de arra is, hogy kilöjék utolsó maradványait annak a bizalomnak, amelyet a francia jobboldal egy része táplált a hitlerista Németország „lojalitásával” szemben.

Választási előkészületek Amerikában

Az amerikai demokrácia az ő változatos népszavazásaival sokkal élesebb és közvetlenebb ellenőrzést gyakorol a törvényhozásra és közigazgatásra, mint ahogy azt az európai demokráciákban látjuk. Az amerikai törvényhozók sokkal szorosabb kontaktusban vannak választóikkal és inkább veszik figyelembe a tömegek hangulatát és állásfoglalását az egyes törvényjavaslatokhoz, mint Európában. Már egymaga az a körülmény, hogy minden két évben kongresszusi választásokat ejtenek meg, igen fontos szabályozója a néphangulatnak és a kormányok politikájának. Ez év őszén új törvényhozási választások lesznek, amelyek meg fogják mondani, vajjon a nép hogyan gondolkozik a New Deal, vagyis az új gazdasági és szociális rendről. A vélemények ebben a tekintetben megoszlanak. Az ugynevezett „nagy sajtó” Roosevelt elnökkel szemben kritikai beállítottságu. Régebben is, két évvel ezelőtt, amikor a nép tulnyomó része Roosevelttel foglalt állást, a lapok hevesen ellenézték mindazt, amit Roosevelttel célul tűzött ki. Ma a New Deal népszerűsége kissé hanyatlóban van, mert a demokratikus pártokban is a konzervatív elem kezd befolyásra szert tenni. Ismételtelen hallani lehet, hogy az elnök legjobb szándéka mellett nem tudott teljesen körülhatárolt gazdasági programot adni, hanem az egyik rendszabálytól a másik felé ugrásszerűen intézkedett és mindenkor tisztára opportunisztikus szempontok vezették.

A gazdasági helyzet pillanatnyilag ugyan, nem emlékeztet a nehéz időkre, amiket néhány évvel ezelőtt kellett az amerikai népnek átélnie, de néhány hónap óta nem lendült és emiatt a kormány költségvetési deficitje sem fog megszűnni. Azt hiszik, hogy a következő évben az Egyesült Államok kormánya hárommillió dollár deficitet fog felmutatni.

A demokráta e kétségekkel és aggodalmakkal szemben rámutatnak arra a körülményre, hogy a kormány hitele szilárd és éppen olyan jó, mint a legjobb konjunktúra éveiben. Nincs ma az az ószszeg, amit az Unió kormánya az amerikai piacon nagyon olcsó kamatláb mellett meg ne tudna szerezni. Jellemző iflorida állam előzetes választásainak eredménye. Ebben az államban a demokratikus pártok közül három frakció küzdött a problémá körül: támadják-e, vagy támogatassák Rooseveltt politikáját. Az eredmény az lett, hogy Claude Pepper ügyvéd, óriási többséggel győzött. Ő pedig az volt, aki Rooseveltt politikája érdekében fejtett ki propagandát. Floridában tehát a New Deal győzelme a kormány erősségét jelenti.

A kormány és a „big bussines” néven ismert gazdasági mozgalom között állandó összeköttetés létesült. W. Aldrich, a mozgalom legfőbb tényezője, aki a Chase National Bank elnöke, csak nemrégon kért a kormánytól két-három éves várakozási időt, amíg a prosperitás teljesen fellendül. Ez az idő alkalmas lesz arra, hogy kivizsgálják, vajjon a tervezett reformok keresztül vihetők-e egy gazdasági fellendülés esetén. Az ellenzéknek főleg az ellen van kifogása, hogy az amerikai munkásságot belekényszerítik a szakszervezetekbe. Nagypári körök támadásait immár a mozgalom ellen irányítják, míg más vonatkozásokban eléggé tartózkodó kritikát gyakorolnak. Mindazonáltal egy közeli békétlen reményeinek esélyei csekélyek

ek
OS
ó éksze-
sonlóvá
fogait
meggyongult
gyorsabban és
ságvív.
szes fogkőzökbe
hítja a visszata-
a fogak rom-
éjbaktériumokat.
el, amelynek hü-
eszi a lehetősé-
krém, amelyből
a többi közön-
kedvéért
bus
NOS
ptikus
RÉMET
itikai
párt
ancia városok
de létezik
is”
szerződésnek voltak
ek nagyrésze elke-
győztes hatalmak
veszik a szerződés-
óval túl vagyunk a
pópát felosztó impe-
jük a két „császár-
ott.” Mindenesetre
k, akik azt hiszik,
ely kiterjeszhető.
étezik a békevágyó
etnünk a béke fenn-
turák céljaik meg-
elhasználni eszközül
fenntartása azonban
ogjuk engedni a to-
pocsárként elterjesz-
maguknak vindikált
pás a szélsőségesek
között
ocialista párt nyaní
ek és mérsékelték
dött ki. A szélsősé-
slesen támadta Blu-
keresztés hadjárat
eglehetősen háttérbe
nérsékelt magatar-
tekezleten meglehe-
alakult ki Dela-
k mégis úgy vélik,
ai kormányválságot.
CLUJ NYOMASA
PRIMAT

Nemcsak a C.F.R. engedélyez a LUNA BUCUREȘTI-OR látogatóinak 50 és 75%-os kedvezmény!
GALERIES LAFAYETTE
 minden árral versenyez, bármely választékon töltesz és felülmúl minden minőséget.

és pedig főleg azért, mert e körök az elnökkel szemben az utóbbi időben nagyon indulatosan és személyeskedő modorban nyilvánították véleményüket.

Más szempont is befolyásolja a jövő választásokat. A szakszervezeti mozgalomban állandó harcok dőlnek, másfelől pedig egy harmadik párt alakult, La Folette testvérek vezetésével Wisconsinban. A szakszervezeti mozgalom konfliktusa még távol van a békés elintézésről, távolabb, mint valaha és nem lehet tudni, hogy ennek a pártnak milyen áttitű ereje lesz. Robert M. La Folette, aki a legalacsonyabb néprétegből dolgozta fel magát Wisconsin állam kormányzójává, 1905-ben szenátor lett és pedig, mint a progresszív liberális kimagasló képviselője. 1924-ben az elnökválasztások során 29 millió szavazatot nyert meg, majd ötmilliót egyesített magára. Amikor egy évvel később meghalt, két fia került bele a politika sodrába, Robert, aki apját követte a szenátusba és Fülöp, aki immár harmadikban kormányzója szülő hazájának. Az utóbbi években a két testvér melegen pártolta Roosevelt New Deal politikáját. Philip La Folette egy új mozgalmat indított e címen: „National Progressives of America”, amelynek programja bizonytalan. Kétséges azonban, vajjon ez a harmadik párt visszahangra fog-e találni a nagy néptömegek sorában. 1938 őszén és 1940-ben alapjában nem is lesz másról szó, mint arról, vajjon Roosevelt mellé áll-e az Egyesült Államok népe, vagy pedig ellene foglal állást. Az sem bizonyos, hogy Roosevelt jelöltetni fogja-e magát az elnöki méltóságra, vagy sem.

Az Egyesült Államok külpolitikája aligha fog szerepelni a közeli választásokon, jóllehet Washingtonban még mindig a politika előterében áll. Amerikában a fasiszta államokkal szemben még mindig tart az ellenszenv, sőt fokozódik. Németországgal szemben sokkal erősebb a gyűlölködés, mint 1914-ben, vagy mint 1916-ban, amikor Amerika belépett a háborúba. A szövetségi szenátus nemrégiben fogadott el egy flotta programot, amely a már megszavazott kvótán kívül tervbe vette három új nagy csatahajónak, két repülőgép-nyakcsónak, 950 legmodernebb repülőgépek és több harci egységnek a gyártását. Mindezek 1156 millió dollárjába fognak kerülni az államnak. Julius el-sején kezdődik Amerikában a pénzügyi év és az Egyesült Államok kormánya ekkor már hat hatalmas csatahajót fog építtetni.

Néha úgy tűnik fel, mintha Amerikában még inkább számitanak egy hatalmas háború kitörésére, mint Európában. A kormány minden előkészületet meg fog tenni, hogy ilyen esemény meglepje az Uniót. De a háború és nemzetközi vonatkozások a politikában döntő szerepet itt még sem játszanak. Egyszerű a nemzeti szocialista propaganda elhárítása az, ami különösen foglalkoztatja a politikusokat. Nem engedik sem északon, sem az Egyesült Államok déli részén a náciizmus beszívargását. E demokráta-ellenes eszmékkel szemben Amerikában megszűntek az osztály- és érdekellentétek. Az összes pártok között ebben a tekintetben teljes az egység.

A napokban fogja tárgyalni az amerikai szenátus a közigazgatási reformot. Roosevelt elnök a szenátus és a képviselőház, valamint a pártok reprezentatív tagjaival tanácskozásokat folytatott. Amennyiben megegyezés jönne létre a pártok között és a javaslat keresztülmenne, akkor ez nagy politikai győzelmet jelentene Roosevelt számára és egyben jelentené azt is, hogy a New Deal a jövőben még aktívabb lesz, mint eddig. A floridai esztendő és oregon választási eredmények a New Deal megszilárdulását tanúsították.

Hogyan oldotta meg Anglia saját kisebbségi kérdéseit?

Az erőszakkal kombinált belátás teremtette meg a tökéletes rendet a brit kisebbségi kérdés komplexumban

London, június 9. A brit világbirodalom egész felépítése, szerkezete, tökéletes megoldásokban gazdag állampolitikai mester-műve a kisebbségi kérdésekhez hasonló problémákat már rég nem ismeri. Külföldi szemmel nézve ezt a szerencsés helyzetet, könnyen félremagyarázhatnók. Könyvnyi az angoloknak, — mondhatnók, hiszen a maguk csodálatos birodalmi egységében nincsenek is kisebbségek.

Pedig ennek ép az ellenkezője igaz. Bár-mennyire is egységes képet is mutat Nagy-Britannia felszíne, valójában — bármilyen furcsán hangozzék is ez ebben a vonatkozásban — kisebbségekből tevődik össze. Könnyen megféledezzünk arról, hogy Nagy-Britannia nemcsak angolokból áll, hanem fajlag, történelmileg egymástól olyannyira különböző népelemekből, mint — hogy csak a még most is fennálló népcsoportokat említsük — a skótok, a walesiek és az irek.

Mindezeknek egy nevezőre hozása, összehangolása, megbékítése lehetetlen lett volna erőszakkal megvalósított angol cinyomás alatt. Az angol állampolitikai bölcsesség már a 18. század első évtizedeiben megtalálta az egységhez vezető csodaszert. A néprajzi határok faji különbségeken, nemzetiségi aspirációkon felülemelkedő fogalmat teremtettek. Nagy-Britanniát, mely tulajdonképpen minden mesteri volta ellenére — mesterséges konstrukció.

Amit később az osztrák-magyar monarchia balkezesen és módóon megkísérelt, az angoloknak — a brit egység állampolitikai építőinek — sikerült megvalósítani. Elejétől kezdve óvakodtak attól, hogy a Nagy-Britanniában egyesült fajok és nemzetek állami létét megváltoztathatatlannal merev keretekbe szorítsák. Csodálatos ruganyossággal egyre és újabb alkalmazkodtak az adott viszonyokhoz és a felmerült szükségleteknek megfelelőleg formálták az egyre hatalmasabb mértékben kiterjedő államterületet.

Csak az ir kérdésen szenvedték évszázadokon keresztül hajótörést, ami azonban talán nem is annyira az angolok mulott, mint az észak- és déli áthidalhatatlan ellentét. Azonban, mint ép az utolsó hónapok eseményei mutatják, a sok bajt okozó probléma megoldása is csak idő kérdése volt. Más nézet talán soha sem törődött volna bele abba, hogy önként utat engedjen egy uralma alá került nép függetlenségi törekvéseinek. A brit állampolitikai bölcsesség, miután kénytelen volt leszámolni azzal, hogy a békés együttélés lehetőségét csak ezen az áron válthatja meg, még erre az áldozatra is képes volt. Csak az, aki járatos Nagy-Britannia államjogi szövevényében, tudja, hogy mennyi megzámálhatatlan részletből tevődik össze ez az egységesen fellépő és egységesen uralkodó birodalom. Más Wales viszonya Nagy-Britanniához, mint Skóciáé és az északi ireket teljesen más szálak fűzik a brit koronához, mint déli szomszédait. Észak-Irország nagymértékű autonómiával rendelkezik és saját parlammal. Skóciának saját, az angol udvartól teljesen független királyi udvara van; Wales, bár a legteljesebben összeolvadt Angliával, ősi nemzeti kultúrája és nyelve fejlesztésére egyetemet kapott.

Az államépítő bölcsesség csodái
 Az erőszak — ezt nevetéges volna tagadni — Nagy-Britannia kialakításánál is érvényesült. Sőt talán jobban, mint bárhol másutt. Azonban az erőszak alkalmazását mindig meglepő hamar — követte a belátás, hogy az erőszak állandósítása nem lehet a békés és termékeny együttélés biztosítója. Az erőszak megszűnt, mielőtt az egység formái ténye megvalósult, míg az egység tartalmát az igények és lehetőségek folyamatos, de állandóan változó egybehangolása adta meg. Így fejlődött

ki a kikényszerített egységből az egységet fenntartó akarát.

Ennek a fejlődési processzusnak még az anyaországnál is beszédesebb példáját látjuk a dominiumokban, ahol az államépítő bölcsesség még a legutóbbi évtizedekben is szinte felfoghatatlan csodákat teremtett. Vajjon ki képzelhette volna el, hogy négy évtizeddel a bur háború után Dél-Afrikában, az egykori szabadságharc vezére, a brit világbirodalmi egység előharcosai lesznek és az angolok és burok zavartalanul békés együttélése ezt a gazdag s virágzó országot az impérium egyik legszilárdabb támaszává teszi. Épp a napokban bizonyították be a délafrikai választások, hogy Dél-Afrika népe mit sem akar tudni oly mesterségesen szított mozgalmakról, melyek a régi viszály felelevenítésével egyenetlenséget teremtenének a megbékített lakosságban.

Ezt erőszakkal sohasem érthették volna el az angolok. A háborúban nem riadtak vissza a kegyetlenségektől, de mielőtt béke lett és hozzáláthattak az országépítéshez, a burokat a dominium teljesjogu polgáraivá tették. Már Dél-Afrika első alkotmánya az angol és a hollandi egyenrangú állammalváltá avatta, a fővárost a nemzetiségi féltékenység elkerülésére nem adta sem a buroknak, sem az angoloknak, hanem a „semleges” Pretoriába tette át a dominium székhelyét, a közigazgatási, igazságügyi és katonai hatóságokat elosztotta a holland és angol városok között, a közköztudásban a legteljesebb jogegyenlőséget teremtette meg az angolok és burok számára, a politikai életben sem élt vissza a győztes jogaival, hanem szabad utat engedett a legyőzötteknek is és így tovább. Mielőtt további engedmények váltak szükségessé, ezekre is folyamatosan sor került, így legutóbb a God save the King mellett a dominium nemzeti dalává lett a burok régi himnusza.

A világ legtökéletesebb kisebbségi alkotmánya

A kisebbségi kérdés tökéletes megoldására azonban a legjobb példát a legna-

Dinamittal robbantotta fel önmagát egy hunedoaramegyei kereskedő

Geagiu, június 9. (Az Uj Kelet tud.) Borzalmas körülmények között vett végzet életének egy hunedoaramegyei kereskedő.

Lugosi János alig 30 éves kereskedő, többféle alkalmi kereskedelmet üzött a hunedoaramegyei Geagiu fűrdőhelyen. A fiatal kereskedő kísérletezéseit azonban balszerencse üldözte és összegyűjtött vagyonykáját lassan, az utolsó fillérekig feléltte.

Nemsokára már adósságokat is csinált a szerencsétlen fiatalember, úgy, hogy rendezésének ingóságait is értékesítette, majd megmaradt néhány száz lejelével hatalmas mulatságot rendezett, de előbb kijelentette barátainak, hogy ha az utolsó pénzt is elviszza, akkor öngyilkos lesz.

A szerencsétlen hunedoaramegyei kereskedő, akinek terveit barátjai nem tartották komolyknak, végül is az elmúlt napokban, amikor már teljesen pénztelenül állott, felöltözött ünneplő ruhájába és el-

JO HIR

azok számára akik

LÁBFÁJÁSBAK ENVEDNEK

Ez az oxigénnel töm-nyített fűrdő azonnal megszünteti a fájdalmakat, felhívítja a tyukszemeket, amelyeket így gyökerestől kiemelhet.

Nagyon egyszerű az eljárás. Egy meleglábfűrdőbe tegyen egy maréknyi Saltrates Rodell-t. Több millió oxigén buborék szabadul fel. Azaz lábait ebbe a vitalizált fűrdőbe. Határozottan ez a legjobb módja annak, hogy a lábát a pórus mélyébe és a — hat világhírű gyógyforrás összeállított — gyögyök jótékony hatása, me kezdődik. Szegény elkinzött, beteg lábát ism egészségesek lesznek. Azonnali kimondhatni megkönnyebbülést érzi a fájdalom megszű-nik, a daganatok, gyulladások eltűnnek. Uj cipit húzhat és egész napot át kényelmesen járha Vásároljon még ma a legközelebbi gyógyszer-tárban vagy drogériában egy csomag Saltrates Rodell-t. Ára jelentéktelen.

PONTOSI — 10.000 propaganda csomagot dobnak piac 10 lejes reklám árban. Kiszéletpén meg ma vásároljon csomagot! Taksációs szempontból vásároljon rendezes magot, vagy dupla családi csomagot!

gyobb dominium, Kanada szolgáltatja. Amikor 1763-ban Kanada végleg angol kézre került, 80 ezer francia élt határain belül. Másfél évszázad alatt az angol hódítók kétségtelenül kipusztították volna az egykor uralkodó népelemet, de ezzel megfosztották volna a hatalmas amerikai országot a későbbi fejlődésére oly áldásos hatást gyakoroló értékes rétegtől.

A brit politika már elejétől kezdve kerülte a franciák elnyomását és ennek következményeképp Kanadának ma 165 évvel a brit hódítás után, 2,450.000 francia lakosa van. A franciák ma a dominium népességének 27 százalékát alkotják és politikailag, közigazgatásilag, valamint a közgazdaságban és nevelésügyben a világ legtökéletesebb kisebbségi alkotmányát élvezik, mely a francia népelemet fejlesztette és megerősítette, de egyuttal az ország lojálisan együttműködő polgáraivá tette.

ment bátyjának házába, akiről úgy tudta, hogy nincsen otthon. Itt elküldötte bátyja kisleányait valami ürüggyel hazáról, a magával hozott lörböl inni kezdett, hogy bátorlást öntsön magába, a szájában dinamittot helyeztet el, elhelyezkedett az ágyon és a dinamitpatron gyutacsát meggyújtotta, de előbb a rádió hangszóróját beállította.

A dinamit azonnal végzett a szerencsétlen kereskedővel, akinek temetésére, mivel bünessé gyanúja nem forog fenn megadta az ügyesség az engedélyt.

A fiatal kereskedő borzalmas tragédiája általános megdöbbenést váltott ki a környéken.

— Gyomor-, bél-, vese-, máj- és epehólyagbetegségek szívesen ismernek reggelként egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keselivizet, mert annak hashajtó hatása gyors és biztos, igen enyhe s ezért nagyon kellemes. Kérdezze meg orvosát.

Nem kell külföldre menni

BIXAD Románia Karlsbadja

Gyomor-, vese- és hólyagbántalmaknál, gyógyhatása világhírű.
 Gyönyörű felkés, fenyvesek között. Június 1-től nyitva.
 Prospektust küld kívánatra: **Directoriunea Băilor BIXAD, jud. SATU-MARE.**

A zsidó kormány feje azonban egy Weizmannnak nem lémbe, de van egy Rechobotban. És az hogy Rechobotban zsidó mezőgazdasági tükait, hanem a z foglalat politikai tá — Rechobotban tükai jövőnkől, mondja sokat seg rom, aki nem hívát rechoboti laboratóri angol pipájából, a kaditát, majd így.

Honnan a terra

— A Grossmann vuk és óvatosak rom. Nem beszélne kongresszuson? Gr ról szedte fel anna nek a jegyzőkönyv Ormsby Gore kezű kérdéséről. Azt mor ritékba tette az el cámeze. Es ő kiki talmát. Kinos do ügyünknek. Azóta exekutív tagjai. E ttt többet, mint mondott. Az ang terroristá fronton példál szorosabb ahogy Shertok sejt mi a helyzet odá működik. (Az övek két hónapnál ezé bandákban. Ma má lehetnek. Es ez a hirtelen állott be. magyarázat egyszer bedugultak. Honnan zik az araboknak. hoz kell? A bandák Legtöbje nem is id tot kapnak. Hamn ez csak a zsidó. Hol szerelés? munió, ő szesz, amit arab ő tizenöt ezer font vo Chajad, a legnagyo nekik, amikor már Caraman, a nagy kényszer alatt adta őzetet. Az arab ga nekik. Inkább kéjt mint ahogy sokan is költöztek a terra hogy nem araboktól a bandák.

(Meg kell itt jeg terrorl nemcsak a a harcra beidegződ zónés és névtele hideggyérral beszél.

— A galutban keveskedő — jobban táktól, mint mi itt. nök a szelyt. Tis tudjuk azt is, hog nézőpontból jelent amit most hozunk megdöbtésért és száz, vagy százhu amikor ugyanebben millió pusztulnak Kinában. A hozzát rettenetes minden emi nép tudatában ó a legmagyobb áld világnak és nagyob követelni töle az a mai. Ez a legke egy ország megsz történelemben.)

A jisiv hangu

— Igen, a jisiv hidegvérét, — folyt na ma türelmetlen, az arabok miatt va gondja nem a terror általános bizonytala tó terhét a gazdasá súlyosabban. — Tavaly még ben az országban a

Jeruzsálemi beszélgetések:

2. Weizmann a befejezett tények politikája útján

A zsidó jisiv politikai türelmetlensége és a cionista politika új fordulata

Jeruzsálem, május végén.
A zsidó kormány Jeruzsálemben székel, — feje azonban egy zsidó faluban ül.
Weizmannnak nincs „kabinete” Jeruzsálemben, de van egy vegytani laboratóriuma Rechobothban. És azt mondják Jeruzsálemben, hogy Rechobothban nemcsak a palesztinai zsidó mezőgazdaság és földművelés vegytani titkait, hanem a zsidó országépítés és honfoglalás politikai titkait is őrzik.
— Rechobothban többen tudnak a mi politikai jövőnkől, mint Jeruzsálemben, — mondja sokat sejtető mosollyal informátorom, aki nem hivatalos emter a Szochnutnál, de bejáratos a zsidó külügyi hivatalba és a rechobothi laboratóriumba is. Melyet szippant angol pipájából, a levegőbe ereszt egy füst-kadit, majd így folytatja:

Honnan van pénzük a terroristáknak?

— A Grossmann-eset óta nagyon szűkszuvaak és óvatosak a mi vezéreink. Titkolóznak. Nem beszélnek. Emlékszik, mi volt a kongresszuson? Grossmann az előző asztalról szedte fel annak a bizalmas beszélgetésnek a jegyzőkönyvét, amely Weizmann és Ormsby Gore között folyt le a zsidó állam kérdéséről. Azt mondta, hogy valaki zárt portékba tette az előző asztalra az ő nevére címezve. És ő kikürtölte a levél egész tartalmát. Kínos dolog volt. Sokat ártott ügyünknek. Azóta nagyon begubóztak az exekutív tagjai. Ezért Shertok se mondhatott többet, mint amennyit az interjúban mondott. Az angol-olasz egyezmény és a terrorista fronton beállított szélszél között például szorosabb az összefüggés, mint ahogy Shertok sejtetni engedte. Mi tudjuk, mi a helyzet odaát. Kémszolgálatunk jól működik. (Az övék is.) Tudjuk azt hogy két hónapig ezelőtt háromezren voltak a bandákban. Ma már legfeljebb ezeröttszázan lehetnek. És ez a mostani szélszél is túl hirtelen állott be. Egyszerbe csend lett. A magyarázat egyszerű. Bizonyos pénzforrások megugultak. Honnan is lett volna annyi pénzük az araboknak, ami ehhez a véres játékhoz kell? A bandák tagjai mind zsoldosok. Legtöbbször nem is idevaló. Fejenként tíz cent kapnak. Harmincezer font havonta, — ez csak a zsold. Hol van még a tőke? A felszerelés, munició, élelmezés? A legnagyobb összeg, amit arab gazdagoktól zsaroltak ki, tizenöt ezer font volt. A díszgazdag Azis Chajad, a legnagyobb földesúr tízezer adott nekik, amikor már az életét fenyegették. Caraman, a nagy dohánygyáros ugyanilyen kényszer alatt adta a legnagyobb tételt, tizen ötezer. Az arab gazdagok nem adnak pénzt nekik. Inkább kéjtűzésre mennek külföldre, mint ahogy sokan meg is tették, egyesek el is költöztek a terror elől. Mi tudjuk tehát, hogy nem araboktól kapták a pénzüket a bandák.

(Meg kell itt jegyezmem, hogy az arab terrorról nemcsak a beavatottak és nemcsak a harcra beidegződött védőrök, hanem a közönséges és névtelen palesztinai polgár is hidegvérrel beszél.)

— A galutban — mondotta egy hifal keveskedő — jobban félnek az arab terroristáktól, mint mi itt. Nem mintha nem éreznék a veszélyt. Tisztában vagyunk vele. De tudjuk azt is, hogy nemzeti és történelmi nézőpontból jelentéktelen az a véraldozat, amit most hozunk mi ennek az országnak a meghódításáért és felépítéséért. Mit számít száz, vagy százhusz áldozat két év alatt, amikor ugyanebben az időben százazrek és milliók pusztulnak el Spanyolországban és Kinában. A hozzátartozóknak fájdalmas és rettenetes minden emberáldozat, de a palesztinai nép tudatában van annak, hogy nem ő a legnagyobb áldozata a mai, megkerült világnak és nagyobb véraldozatokat fog még követelni tőle az ország meghódítása, mint a mai. Ez a legkevésbébb véraldozat, amit egy ország megszerzéséért hoztak eddig a történelemben.)

A jisiv hangulata és a politikai helyzet

— Igen, a jisiv többé-kevésbé megőrizte hidegvérét, — folytatja informátorom, — és ha ma türelmetlen, úgy ez nem a terror és az arabok miatt van. A jisiv legnagyobb gondja nem a terror, hanem a politikai jövő általános bizonytalansága, aminek nyomásztó terhét a gazdasági életben érzi most leg-súlyosabban.
— Tavaly még mindenki vitakozott ebben az országban a felosztás kérdéséről. Ma

már csak a politikások között folyik a vita. Tavaly a felosztási terv volt a többség véleménycsillaga. Ma már nem bíznak benne. Alapjában véve türelmetlen nép vagyunk. Különösen politikai vonatkozásban. A palesztinai zsidók fejükbe vették tavaly a zsidó államot és mert késik a döntés, amit egy éve várnak, nem bíznak már az egészben. Könnyebben viselték el a teort, — hősök voltak, — az arab bojkottot, a fegyveres és gazdasági háborút, mint a politikai bizonytalanságot. Nagy nép vagyunk, nagyot művelünk ebben az országban is, de politikai eszünk még mindig nem jött meg.

— Amikor kitértek a zavargások és Weizmann és Ben Gurion Londonba utaztak és onnan parancsolták rá a jisivra a „hávlaga”-t (önmegtartóztatást), az itteniek szidták őket, hogy miért ülnek ők most Londonban, miért nincsenek itt, könnyű nekik onnan hávlagát parancsolni! Ma ugyanazoktól az emberektől hallhatja, hogy Weizmannnak és Ben Gurionnak volt igaza. Mindenki tudja ma a jisivban, hogy a hávlaga mentett meg bennünket. A politikai hávlagát azonban még mindig nem tudtuk megtanulni.

— A palesztinai zsidó ma már nem arról beszél, hogy megoldás-e, helyes-e a felosztás, hanem arról, hogy lesz-e felosztás vagy sem. Nem hiába vagyunk proféták ivadéka, — itt mindenki jó. Minden harmadik embertől azt hallhatja, hogy nem lesz felosztás. Egy éven át minden második zsidó esküdött a zsidó államra, ma arra esküszik, hogy a kormány elvetette a felosztási államtervet. Honnan tudják ezt olyan pontosan? Itt mindenki mindent tud. Csak a politikusaink nem tudnak semmit. Az igazság az, hogy tul sokat ők sem tudnak, de egyedül ők gondolkoznak logikusan. Résen vannak. Éber szemmel figyelik, mi történik Londonban, Párizsban és Genfben. És az adott helyzetben igazodnak. Shertok szeme nemcsak Jeruzsálemben van, hanem ott van Genfben, Párizsban és Londonban is. A genfi és londoni iroda mellett most Párizsban is van diplomáciai hivatalunk, mely állandó kontaktusban áll a francia kormánnyal. Shertokhoz futnak össze a szájak. Nem könnyű munka...

A rechobothi jelszó

— Voltaképpen a mi politikáinknak nagy nehézsége abban áll, hogy egyidőben különböző frontokon kell harcolnunk. A központi fővonal azonban nem a felosztási politika. A mindennapi politikai küzdelem célpontja: minél több újabb pozíciónak a meghódítása az országban és hanc a bevándorlásáért. Minden eshetőségre, — akár bekövetkezik a fel-

A cernauti Jüdisches Haus kisajátítása a választott bíróság előtt

Hatvanmilliót, vagy tizenegymilliót ér a kisajátított ingatlan?

Cernăuți, június 9. Mint ismeretes, ez év januárjában a Goga-kormány előterjesztésére királyi dekrétummal kisajátították a cernăuți „Jüdisches Haus”-t. A város központjában fekvő értékes épületet a bucovinai görög-keleti metropolia javára sajátították ki, hogy lebontása után nagy kulturális építmenek helyébe. A kisajátítás fejében fizetendő kártalanítási összeg körül azonban komoly differenciák merültek fel, miután a zsidó hitközség a Jüdisches Haus és a vele együtt kisajátított elemi iskola épületéért hatvanmillió lejt kért, míg a metropolia összesen tizenegymillió lejt ajánlott fel. A felek végül is abban egyeztek meg, hogy a kisajátítási törvény rendelkezéseinek megfelelően a kérdést választott bíróság elé viszik.

A választott bíróság tegnap ült össze Bucovina fővárosában, dr. Valerian Tarnavski törvényszéki tanácselnök elnöklétével, aki a törvényszék első elnökét helyettesíti. A zsidó hitközség dr. Avram ügyvédét, a metropolia Constantinescu mérnök-vezérigazgatót delegálta a tanácsba. A metropolia érdekeinek képviselőtét dr. Vasile Marcu és Stoleriu ügyvédek látták el, míg a zsidó hitközséget Anibal Teodorescu ügyvéd, bucaresti egyetemi tanár és dr. Leon Schmelzer cernăuți ügyvéd látta el. Kivülük megjelentek a tárgyaláson dr. Karl Guttherz, a cernăuți hitközség elnöke is. A választott bíróság funkciója lényegében abban állott, hogy felbecsülje a kisajátításra kerülő ingatlanok értékét. Mielőtt azon-

Egyetlen légy is alaposan elronthatja ebédutáni nyugalma. Legyeket nem lehet elkergetni, ismét és ismét visszajönnek, míg végül Önt üzik ki saját szobájából. Csak egy szer segít: permetezzen lakásában FLY-TOX-al.

FLY-TOX

osztás, akár nem, — felfokozni erőnket, kiterjeszteni birtokainkat és gyarapítani embereink számát. Mindezt pedig amilyen gyorsan csak lehet.

— Rechobothban új politikai jelszó hangozott el. Weizmann bizalmas körben súlyos kijelentéseket tett nemrég, két nappal azelőtt, hogy az országba érkezett a felosztási bizottság. Amit mondott, új fordulatot jelent a cionista politikában és különösen a weizmanni kurzusban. Az új fordulat: a befejezett tények politikája. Weizmann azt mondta: „A világnak ma csak a befejezett tények imponálnak. Az angolok is. Mi sem imponálhatunk nekik másképp, csak úgy, ha befejezett tények elé állítjuk őket”.

— A befejezett tények politikája megkezdődött. Chanita elfoglalása volt a kezdet. Weizmann elmondotta, hogyan született meg Chanita Londonban volt. Ott találkozott először az új főkománnyal. A főkománnyal előbb indult el Londonból Jeruzsálembé, mint Weizmann. Ezért megkérdezte Weizmannról, hogy van-e valamelyes kívánsága. „Ma az ország egyik északi, eddig parlagon hevert pontján új embereket fog találni,

nem fogja őket elkergetni?” — kérdezte Weizmann: „Nem. Ezt megígértem” — mondotta Sir Harold. Weizmann ekkor táviratozott Shertoknak: „Azonnal küldjél embereket Chanitára.”

— Ez volt a kezdet. Még sok Chanita lesz. Amig az angolok meghozzák a döntést a felosztás kérdésében, Észak-Galilea a zsidóké lesz. Weizmann 100.000 dunam megszerzéséről, tízezer főnyi hadseregről is beszélt. Ezer zsidótól három millió fontot akar kapni ehhez a műhöz: a befejezett tények politikájának inaugurálásához. „Meg vagyok győződve róla,” — mondotta Weizmann Rechobothban, — hogy Anglia nem fog semmit sem tenni az ellen, amit mi befejezett tényként álltunk vele szembe.

Informátorom elhallgatott. Még mondani akart valamit, de mintha meggondolta volna. Csak ennyit mondott befejezésül:

— Egyébként, ha éppen tucni akarja, a bevándorlás teje is megkezdődött a befejezett tények politikája...

DA ZIG HILLEL.

kozás után dr. Tarnavski elnöki kihirdette, hogy az illetéktelenségi kifogással kapcsolatosan június 19-én dönt a választott bíróság.

Cernăuți közvéleménye hatalmas érdeklődéssel kísérte a választott bíróság előtti tárgyalásokat. Jogász körökben élénk kommentálás tárgyat képez a kérdés, hogy a választott bíróság illetékes-e, vagy sem kimondani a végző szót a Jüdisches Haus kisajátítása ügyében.

Felhívás állampolgársági ügyben

„Olvasközönségünk azon tagjainak, kik a román állampolgárság törvényes feltételeivel rendelkeznek, s azt kellően igazolni is képesek, de valamely okból az állampolgári listákban nem foglaltatnak, figyelmükbe ajánljuk, hogy egy érdeklükben célirányosnak felismert akció lehetőségeit, re vonatkozóan szerkesztőségünkben személyes felvilágosítást kaphatnak.

Uj könyvnapj teljes Ady. Ady Endre összes versei, 544 lap, vászonkötésben most 158 lejt, később 251 lejt. Könyvnapj: Móricz Zsigmond: Légy jó mindhalálig, 282 lap, füzve most 59 lejt, később 165 lejt. Körmendi: Budapesti kaland (világdijs) 544 lap, most fve 92 lejt, kve 125 lejt, később 178 lejt. Sárközy: Mint oldott kéve most fve 92 lejt, kve 119 lejt, később 158 lejt. Ilyés: Puszták népe most fve 92 lejt, kve 125 lejt, később 158 lejt, stb., stb. Lepagenál Chuj. Postán utánvétellel. Rendeljen azonnal. Kérjen jegyzéket Lepagától.

Az egész országban és a külföldön is fényes külsőségek között zajlottak le a restaurációs ünnepségek

Országőr-ünnepségek a fővárosban és Clujon. A külföldi követségek ünnepélyei

Bucuresti, június 9. Fényes keletek között ünnepelte meg az ország Károly király halálának nyolcadik évfordulóját. A fővárosi ünnepségeken a királyi család és a kormány tagjainak jelenlétében az országország és az ifjúsági sportakadémiáknak mintegy 14 ezer tagja vett részt. Az uralkodót és Mihály vajdát, amikori az ünnepségek színterére érkeztek, hosszantartó, lelkes ünneplésben részesítette a hatalmas tömeg. A zenekar rázendített az országó himnuszra, majd az istentisztelet következett. Ezután vette kezdetét az ANEF-pályán a nagyszabású sportünnepély, amelytől eső miatt félbe kellett szakítani. Ezt megelőzőleg azonban Károly király nagyhatású beszédet intézett az or-

az újjászületett Románia haladásának javára.

Országőrök és parancsnokok! Figyelemmel kísérem az ez évben végzett munkátokat és meg vagyok vele elégedve. Kiképző központjaink és egységeink mindent elkövettek, hogy hivatásuknak magaslatára kerüljenek. Nemcsak remélem, de hiszem is, hogy a következő év ismét haladást hoz. Ez a haladás parancsoló szükségesség a nemzeti fejlődésünk szempontjából. Mindég a legdrágábbra: a hazára gondolok és kiáltom: Eljén Románia! Egészséget!

Délben öfelsége a királyi vendégül látta Miron Cristea pátriárka-miniszterelnököt, Miletics jugoszláv testnevelésügyi minisztert, Guiseppe Valle tábornokot, olasz repülésügyi államtitkárt, a királyi tanácsosokat, a törvényhozó testület elnökét, a kormány tagjait, a „Straja Tarii” parancsnokát és állam-bizottságát, a „Fundatia Carol” vezérigazgatóját, az államtitkárokat, a főváros rendőrprefektusát, a bucaresti hadtest parancsnokát, öfelsége polgári és katonai irodájának tagjait.

Az országőr-ünnepségek folytatása

A tegnapi félbeszakadt országőr ünnepségeket ma folytatták az ANEF-stadionban nagy lelkesedés közepette. Az uralkodó és a trónörökös nagy éljenzéssel fogadott megérkezése után tömegtornát és különböző játékokat mutattak be, majd az országőrök felvonulása következett. A menet élén Teofil Sidorovici parancsnok haladt. Felvonultak a stajlék, akik az ország határaitól hozták földet magukkal, mintegy háromezer országőr, a restaurációs kerékpár- és repülőverseny résztvevői is, akiket mind meleg ünneplésben részesítettek. Miután elhelyezték az urnákat, virágokat és a Vadul Crisuliról hozott, vizelt telt urnát az uralkodó lábainál, az ünnepség nagy ovációk közepette nyert befejezést. Az országőrök és a közönség hosszan éltette az uralkodót és a trónörökösöt.

A cluji ünnepségek

Cluj, június 9. Clujon is fényes külsőségek között zajlottak le a restaurációs ünnepségek, amelyek már a kora reggeli órákban kezdődtek meg. Nyolc óraker voltunk ki a sporttelepre az összes helyi országőr csapatok. Kilenc óraker Cristea Vasile tábornok, a VI. hadtest parancsnoka a polgári és katonai előkelőségek kíséretében díszszemlét tartott az országőr csapatok felett. A díszszemlében résztvevő Enescu Manole ezredes-prefektus, Filipescu Richard főpolgármester, Păcală tábornok alpolgármester, dr Horvat Josef rendőrkésztor is. Istentisztelet után, amelyet Vasiu görögkeleti esperes celebrált, több szónoklat hangzott el.

Nagyszabású pénzhamisítás tettesét fogta el a cluji rendőrség

Ötvenlejes érme hamisításán fogták tetten Klein József cluji szabóságát

Cluj, június 9. (Az Uj Kelet tud.) Az illovi ügyészségtől néhány nappal ezelőtt átirat érkezett a cluji kveszturára, amely közölte, hogy Bucurestiben letartóztatták egy Salamon Zsigmond nevű embert, aki hamisított ötven lejes érpénzket hozott forgalomba. Kihallgatásokon Salamon azt vallotta, hogy egy Klein József nevű cluji szabóságától kapta a pénzket, hogy adjon tui rajutk. Megadta a szabóság cluji lakcímét is: Pop Cicio ucca 98. A detektívek elmentek a címre, ahol azonnal Klein Józsefet nem találták meg, mert már több, mint két hete eltűnt hazulról.

A házat naponta felváltva detektívek őrizték, de Klein nem jelentkezett. Apja, Klein Béla nyugalmazott CFR asztalos és az anyja, valamint 8 testvére semmi felvilágosítást nem tudtak adni róla. A detektívek néhány napi eredménytelen hajszája után nyomon indultak el. Tudomásukra jutott, hogy a Kerekdombnál lévő Calafat uccában egy nyári konyhában gyanus „lakatosmihely” van. Szerda éjjel dr Draghiciu Aurel a rendőrség büntügyi osztályának főnöke detektívek kíséretében megjelent a Calafat uccában, ahol éppen akkor toppantak be, midőn Klein József egy hamis pénzzel teli kis zsákot a kályha csővébe akart elhelyezni.

A Caola Szappan enyhe — krémszerű — habja, mindennapi használat mellett, gyengéd, bársonyos, fiatalos arcibort kölcsönöz: az arc ruganyos, üde, illatos. Ezen utólrhetetlen minőségű pipereszappan tisztító hatása biztosítja bőre egészségét. Aki minden nap használja a Caola Szappant — amelynek csodálatos illata, az utolsó darabkáig állandó — a legeredményesebb szépségápolást végzi.

CA-O-LA

Vasiu esperes az uralkodó egyház, Priscu Mircea liceumi igazgató, csapatparancsnok az „országőrök” nevében fejezte ki hódolatát az uralkodó iránt. Faur tanár Sidorovici őrnagy, országos főparancsnok napiparancsát olvasta fel, majd Apostol Odiseu orvos-őrnagy, az ardealrési légióparancsnok a nap jelentőségét méltatta, úgy az uralkodóhoz, mint az ország népének szempontjából. Megemlékezett arról az aggódó szeretetről, amelylyel az uralkodó népén, különösen pedig a haza ifjúságán csüng.

A szónoklatokat az ifjúság karénekei zárták le, majd pedig kezdetét vette a növények tornyagyorlata, amelyet az elemi iskolák tanulói, a középiskolák leány és fiú „országőr” csapatjegyei végeztek.

A délelőtti tornaünnepség — ahol a „Kárpátok Solymai” kiküldöttsége is jelen volt — díszfelvonulással ért véget. Délután négy óraker újabb sportünnepség kezdődött a sporttelepen, amelyről lapunk más helyén számolunk be.

A trónralépési évforduló felemelő ünnepe

ségei este kilenc óraker fátylós felvonulással értek véget.

A külföldi ünnepségek

De nemcsak az ország határain belül, hanem külföldön az összes követségeknél és a román kolóniákon, valamennyi európai fővárosban is megünnepelték a restauráció évfordulóját. Berlinben Radu Djuvara miniszter emlékezett meg ünnepi Te Deum után a nagy napról. Párizsban ugyancsak a követségen volt szép ünnepség. Az Excelsior című lap teljes oldalt szentelt II. Károly király nagy, nyolcéves országépítő tevékenységének, méltatva az ország újjászülése körüli nagy szerepét. De hasonló meleg ünnepségek voltak a budapesti, athéni, berni, stockholmi, stb. követségeken és az ünnepségeket mindenütt hálaadó istentisztelet előzte meg. A párizsi román képviseleti Te Deumon Mesnou ezredes képviselte Lebrun államfőt és Saint-Marie a francia külügyminisztert. A világ más részeiben is hasonló lelkes és meleg ünnepségeken jutott kifejezésre az uralkodó személye iránti mélyes hódolat, szeretet és ragaszkodás.

ban tett szert szakismeretetre. A rendőrség azonban tovább nyomoz a tettestársak után.

Klein József egy tisztos cluji német iparcsalád gyermeke. Szüleinek saját házában lakott a Pop Cicio uccában. Születés rendkívül lesújtotta a letartóztatás híre.

Klein József anyja elmondta, hogy a detektívek két hete keresték a fiát, de álmódni sem merté, hogy miért. Szabóságát volt, az egyik belvárosi férfiruhaszalonban dolgozott. Mindig rendesen hazajött, nem ivott, nem kártyázott. Még csak nem is sejtették, hogy pénzt hamisít.

Anyagiilag nem volt rászorulva arra, hogy bűnös uton szerezzon pénzt, mert elég rendszeresen keresett. Otthon lakott, apja nyugdíjas. CFR asztalos volt ezelőtt.

A kettős életet élő Klein Józsefet ezalatt faggatják a rendőrségen, hogy tettestársait megnevezze.

— A Haggibor futbalcsapata vasárnap Uioarán játszik a Solvay ellen. Drukkereket szívesen visz magával a vezetőség. Jelentkezni péntek estig lehet Keszier Ignác szakosztályelnöknel, I. G. Duca 2. (Ideál fodrász-üzlet).

zö méretű ólomcső beszerzése.

Bucuresti: 35.000 kg. buzake-
Dvadék 5 százalék.

Junius 30-án árlej-
vagon bükk tűzifa
at 5 millió 36.250

17-én érlejtés 400
re.

sov megye): Ju-
02 szál lábón álló
ltási ár 67.400 lej.

**RO
NÉSEK**

2 lej, vestagosa
apórhirdetés 20 lej,
szalokos kedvezmény
é fizetendő. Jelgés
pótlunk, ha portóba
rva van.

nyon jól bevezetett,
n a kiadóban.

világban elsőrendű
re rendelhetők. Ber-

ajánkozik uricsalád-
kus vagy vegetáriá-
ratos ápolónői teen-
e. Dávidné Cluj, Str.

ar, német levelező,
amily állást elfogad,
ve, szerény igények-
mas II” jelgére a

országba utazók ré-
üket, hogy jelent-
bezárolag lehet. Ké-
vehetők figyelembe.
ursia Romanească

Tur. No. 3205/938.
Str. Masaryk No. 7.
uj, Str. Reg. Ferdi-
ados-ház. Tel. No.
P. Unirii, Primaria
valamint az összes

osok kötelező köny-
ja autorizált köny-

ás, felvétetik. Mül-

as, parkranyiló, ki-
cu 8.

gyártmány, cséplő-
valamint gumi-
t géberendezés ol-
an.

italan raktár- és
belepésre keresek.
Ciacova, jud. Timis

rosban lévő 25 éve
di divatüzletemhez
keresek. Fenti
alemben benősilése
ház”.

és lehetőleg fran-
jelentkezzék Str.
nyben.

kaptható a Piața
zleteiben.

rlattal rendelkező
nyelvtudással, per-
dónól, vagy titkár-
adóban.

körülü intelligens
ekkel olyan kimon-
st izz. uriemberhez.
nek jó apja tudna
” jelgére kérem

42-46 év körülü
ki az anyagin ki-
st tanustana egy
passzonyinak. Leve-
ezővárosi” jelgére.

SPORT

Fényes külsőségek között ünnepelték tegnap az egész országban a sportok napját

Bucurestiben eső miatt csütörtökre maradt a felvonulás

Cluj, június 9. (Az Uj Kelet tud.) Károly király, az ország első sportembere trónra lépése emlékeztetőre minden évben rendezendő sportünnepségek az egész országban ezúttal is fényes külsőségek között mentek végbe Bucurestiben a délelőtti órákban zuhogó tartós eső miatt a sportünnepségeket és az ezt bevezető felvonulást másnapra halasztották. Clujon a várakozáson és az eddigiekkel felülmúló imponáns ünnepségek voltak. Délután 4 órakor vette kezdetét a sporttelegen, a városi és katonai hatóságok képviselői előtt a cluji sportegyesületek tagjainak festőien szép felvonulása. A sportegyesületek zászlóit egy csoportban elől vitték, majd az egyesületek neveit feltüntető táblák után a sportolók következtek. A Haggibbor sportegyesület mintegy száz aktív sportoló taggal vette ki

részt a felemelő ünnepségből. A Haggibbor gárdát az egyesület vezetősége után a vívószakosztály legifjabb tagja, a hétéves Weisz Gábor vezette, akit követtek a felnőtt vívók, a tornászok, teniszesezők, ping-pongozók, két futballcsapat és végül az egyesület újonnan alakult kerékpárszakosztályának tagjai a fellobogózt kerékpárokkal. A felvonuló egyesületek között egyébként az UEC aratta a legnagyobb sikert.

A felvonulás után az egyesületek elfoglalták a tribün előtt a számukra kijelölt helyeket, majd Metes mérnök, az Északi Tornászliga elnöke méltatta a nap jelentőségét. Az egyesületek tagjainak félrevonulása után a különböző sportágakban sikerült bemutatásokat rendeztek. A cluji ünnepség példás rendben zajlott le: a Morariu Albin érdeme.

Ismét módosították a minősítő torna rendszerét

Bucuresti, június 9. (Az Uj Kelet tud.) A labdarúgószövetség tanácsa tegnap ilést tartott, amelyen a minősítő torna lebonyolítását a következőkben változtatta meg. A jövő évi Nemzeti Bajnokságba a befejezett bajnokság első négy helyezettje minden további nélkül bekerül, míg az 5-9. helyezettek mindkét csoportból, valamint a B) liga bajnokai összesen tehát 12-en minősítő mérkőzést játszanak a fennmaradó négy hely elnyeréséért. A minősítőben résztvevő csapatokat négy csoportba osztották a következők szerint:

- Első csoport: Vulturii, Crisana, Sportul Studentesc.
- Második csoport: Tricolor, Dacia Unirea, Universitatea.
- Harmadik csoport: ACFR, UDR, Unirea Tricolor.
- Negyedik csoport: NAC, Jiul és Phoenix.

A minősítő tornát a következők szerint bonyolítják le: A minden csoportban első két helyen álló csapat kétfordulós mérkőzést játszik egymással, míg a győztes ugyancsak kétfordulós mérkőzést a harmadik helyezettrel. Az ilyenformán kikerült győztes jut be a Nemzeti Bajnokságba. Például: az első csoportban a Crisana és Vulturii játszanak egymás ellen két mérkőzést. A győztes, tegyük fel a Crisana csapata, a Sportul Studentesc-vel játszik, ugyancsak két mérkőzést. Amely csapat a két mérkőzést jobban pont- és gólaránnyal nyeri, bejut a Nemzeti Bajnokságba. Vasárnapra egyébként ki is tűrték a csoportok első két helyezettje közötti mérkőzéseket a következők szerint:

- Lugojon Vulturii—Crisana.
- Braihaban Tricolor—Dacia Unirea.
- Resitan UDR—ACFR.
- Oradean NAC—Jiul.

Ez utóbbi mérkőzést azonban nem játszzák le, minthogy a NAC Kovács személyében legjobb játékosát nélkülözi, aki a válogatott csapattal részt vesz a világbajnokságon.

Ülést tartott a Romániai Makkabi Szövetség végrehajtóbizottsága

Cluj, június 9. (Az Uj Kelet tud.) A Romániai Makkabi Szövetség végrehajtóbizottsága tegnap Bucurestiben ülést tartott. Az ülés folyamán sorra kerültek mindazok a kérdések, amelyek a zsidó sport jelen és jövőbeni problémáit képezik. Foglalkozott a végrehajtóbizottság az ezévbén sorszerű Makkabi bajnoki versenyekkel is, különös tekintettel arra, hogy az ezen versenyeken elérendő eredmények számításba jönnék a jövő évben Tel-Avivban sorra kerül Makkabiadara való kiküldetés alkalmával. Végleges határozatokat nem hoztak. Az ülésen, amelyen kis kivétellel az összes kerület és bizottságok elnökei jelen voltak, a transzilvániai kerület Weisz Ignác képviselte. Résztvett azonban az ülésen, mint vendég, Nusbaum dr, az oradeai Makkabi egyik vezetője is.

Érdekességek a labdarúgó-világbajnokság első fordulójáról

Az első forduló legjobb tízenegye: Olivieri (olasz), Minelli (svájci)—Galdenhove (holland), Gora (svéd)—Jordan (francia)—Kopecky (csehszlovák), Aston (francia)—Pál-

- A legerősebb kiesett csapat: Lengyelország.
- A legnagyobb közönségsiker: Németország—Svájc. (70.000 néző).
- A leggyengébb: Holland-India.

A legnagyobb játévezetői hiba: Beraneké, aki négy perccel a rendes játékidő befejezése előtt nem adott meg egy szabályos gólt a norvégoknak.

A legfurcsább eset: Leonidas brazil játékos cipője a sáros strassbourgi pályán olyan nehéz lett, hogy — levetette és kidobta a pályáról. Harisnyában játszott tovább. Lotsy, a jelenlévő FIFA-ellenőr észrevette ezt s felhuzatta vele az immár sáros harisnyára a sáros cipőt...

Csak röviden...

Venus—Victoria (Cluj) barátságos labdarúgómérkőzés lesz június 18-án Bucurestiben. A mérkőzést kompenzációképpen rendezik a Venus Sraja Victoria-játékos átadása miatt.

Kisfalvi István dr. a budapesti Hungária alelnöke a Phoenix—Hungária mérkőzéssel kapcsolatban kijelentette, hogy a Phoenix labdarúgócsapata akár a magyar nemzeti bajnokságban is kitűnően állaná meg a helyét.

A tokiói olimpiai versenyek szervezőbizottsága a Nemzetközi Olimpiai Bizottságtól engedélyt kért arra, hogy meghívassa az 1940-i olimpiai játékokra a távolkeleti országokat is, úgymint Mandzsukuo, Sziamot, Francia Indo-Kínát, a malajai államokat és Holland Kelet-Indiát. A Nemzetközi Asztali Tenisz Szövetség a Japán Asztali Tenisz Szövetség útján felkérte az olimpiai szervezőbizottságot, hogy vegye fel az asztaliteniszt az olimpiai versenyek programjába.

SZÍNHÁZ-FILM-MŰVÉSZET

Mi lesz a programja a Goldmark szabadtéri kivánság-hangversenyének?

Igen nagy az érdeklődés a program fölött elrendelt szavazás iránt

Cluj, június 7. Néhány nappal ezelőtt köztöltük a Goldmark Filharmóniai Társaság szabadtéri kivánság-hangversenyének egyes részleteit és azt az érdekes újítást, hogy a zenetársaság szavazás útján módot ad közönségének, hogy izlésének megfelelően ki-ki leadhassa kedvenc műsorára szavazatát. Ennek a közleményünknek minden várakozást felülmúló sikere volt, mert a szavazatok oly nagymértékben érkeztek be a zenetársaság címére, hogy a nagy érdeklődésre való tekintettel június 10-ig meghosszabbították a szavazás lezárásának határidejét. Mint érdekességet közöljük, hogy eddig a következő szavazási sorrendben sorakoznak fel az előadásra kért művek:

Beethoven: Egmont nyitány	4 pont
Schubert: Befejezettlen szimfónia	4 „
Beethoven: V-ik szimfónia	4 „
Bruch: Kol Nidre	3 „
Enescu: Rapszódia No. 1.	3 „
Bena: Vonós-szerenád	3 „
Rossini: Sevillei borbély nyitány	3 „
Rossini: Tell Vilmos nyitány	3 „
Smetana: Moldva	2 „

Könnyebb kezelhetőség szempontjából a zenetársaság 20 szavazat után 1 pontot juttatott egy-egy műnek, úgyhogy a 20 szavazatot el nem ért műsorok nem is jönnek tekintetbe.

Különös érdekességgel bír annak megfigyelése, hogy milyen erősen érdeklődik a vidék a szabadtéri hangverseny iránt. Nemcsak közeli városokban mutatkozik érdeklődés, hanem távoli helyekről is érkeznek be olvasóink részéről szavazások. Az érdeklődés méreteire jellemző, hogy Bucurestiből is kapott a zenetársaság szavazatokat. Ez az érdeklődés rendkívül értékes a zenetársaságra, mert ez alkalommal kézzelfogható bizonyítékok igazolták, hogy nemcsak városunk közönsége, hanem egész Ardeal társadalma élénk figyelemmel kíséri a Goldmark zenei munkásságát.

Mendelssohn: Hebridák	2 „
Beethoven: I. szimfónia	2 „
Hamerik: Jüdische trilogie	1 „
Mozart: Figaró nyitány	1 „
Haydn: Ustdob szimfónia	1 „
Schubert: Rosamunda nyitány	1 „

A nyári szezon két nagy sikere: Nincsenek véletlenek és Hatodik emelet

Jövő kedden körutrá indul a szintársulat, hogy azután a hónap végén szabadtéri ünnepi játékokra ismét hazatérjen. A végefelé közeledő nyári szezon két nagy sikert hozott: Alfred Chermey Hatodik emelet című bübbajos vígjátéka és Solt Endre pompás bohózi elemekkel átszőtt kacagató darabja, a Nincsenek véletlenek a főszezonban is a játérend diszei lettek volna.

Ez a két kitűnő vígjáték szerepel a mű-

oron, úgyhogy vasárnap este 9 órákor és hétfőn délután ötök a Hatodik emelet kerül színre, míg az ünnepek és munkanapok estéit és délutánjait a Nincsenek véletlenek előadása foglalkoztatja.

Szombaton délután ötök Birabeau híres vígjátéka, a Déligyimölcs, vasárnap délután háromkor pedig az Egy óra a Vatikánban kisérletében O'Neill világhírű színműve, a Mindörökké kerül színre olcsó helyárrakkal.

ható események láncolata: a szerző könnyedén cáfolja meg bonyodalmas színpadi cselekményével, ami végeredményben nem is túlzottan nehéz feladat.

Solt Endre kitűnően ért a színpadi bonyodalmas szövéshöz, máris ügyes mestere a színpadi fordulatoknak. Emellett lát is; van karrlikrózó tehetsége, van komikal érzéke. Korántsem lehetne azt állítani, hogy a „Nincsenek véletlenek“ holmi jelentős iro-

dalmi alkotás, sőt! De vannak benne irodalmi kvalitások is, van benne ötlet, frissesség, éleseményi megfigyelés s ezek éppen elegendőek ahhoz, hogy a közönség figyelmét megmagadják s néhány órán át mulattatóan iekössék.

Figurái, ha kissé túlzottak is, fordulatai és ötletei ha egy kissé valószínűtlenek is: mégis megérik rajtuk az élet szaga s ezért hatnak elevenen, sőt felelevenítően.

Az előadás nem volt teljesen kiegyensúlyozott, voltak fogyatékosai, de ezt a főszereplők pompás játéka nagyjában feledtette. Fényes Aliz bübbajos, elragadó volt a menyasszony szerepében. Edes humora, megjelenésének varázsa teljesen lenyűgözte a közönséget. Mészáros Béla kitűnően játszotta meg az öregedő, nyárspolgári patikust. Első-rangu karrlikrózó, Kovács György a mágnásfiu szerepében feledhetetlenül kedves, szível, könnyedséggel telj alakítást nyújtott. Szőlősy Klári dekoratív hatású volt. Nagy István, mint mindig, találó hangokat ütött meg. Tóth Elek öreg bárója jóvalitást sugárzott magából. Pompás volt Décsy Jenő egy unott kereskedő szerepében. Meglepően jól játszotta meg Mária Eva az elhanyagolt polgárasszonyt. Kisebb szerepekben is figyelemreméltó alakítást nyújtottak: Erényi Böske és Benes Ilonka. A többi, többnyire epizódszereplők is hozzájárultak az előadás szép sikeréhez.

A rendezés sok kívánnivalót hagyott maga után.

A SZÍNHÁZ HETI MŰSORA:

Péntek 9: Nincsenek véletlenek. Szombat d. u. 5: Déligyimölcs. (Olcsó helyárrakkal.)

este 9: Nincsenek véletlenek. Vasárnap d. u. 3: Mindörökké. Előtte: Egy óra a Vatikánban. (Olcsó helyárrakkal.)

d. u. 6: Nincsenek véletlenek. este 9: Hatodik emelet. Hétfő d. u. 5: Hatodik emelet. (Rendes helyárrakkal. Kilencdszer.)

este 9: Nincsenek véletlenek. (Az együttes műsuelőadása körutja előtt.)

A ROMÁN OPERA MŰSORA:

Péntek, június 10: Traviata. Vasárnap, június 12 (matiné): Manon. Hétfő, június 13: Hugenották. Szerda, június 15: Lohengrin.

AZ OPERA MOZGO MŰSORA:

Ma premier! A fekete vér, izgalmas kalandorfilm, főszerepekben: Jack Holt és Mae Clarke.

A CAPITOL MOZGO MŰSORA:

Premier! 3:1 a szerelem javára. A világhírű Abraham operettjáték. Főszereplők: Bársony Rózsi, Halmay Tibor, Hortense Raky és Dénes Oszkár. A mecsen játszik Toldi és Sindelar! Műsor előtt új világhírű.

A SELECT MOZGO MŰSORA:

Yvette Simone Simon közkedvelt művésznő egyetlen operettje, melyet Ben Bernie jazz-zenekeze kísér.

A MUNKAS MOZGO MŰSORA:

Kettős filmsláger: I. Bulldog Drummond detektiv. Bünygyi dráma. Fősz.: Ray Milland. II. Marx Testvérek. (Botrány az Operában). Eddig a legjobb vígjáték. Fősz.: Gacho, Chico és Harpho. III. Journal.

AZ EDISON MOZGO MŰSORA:

Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Világvárosi műsor: I. Rabszolga-hajó. Monumentális filmek. Fősz.: Wallace Beery, Warner Baxter. II. Utolsó vonat Madridból. Dráma a jelenlegi spanyol háborúból. Dorothy Lamour, Leu Ayres. III. Híradó. Jön: Shirley Temple.

A ROYAL MOZGO MŰSORA:

Szerdán: A Ritz testvérek és Alice Faye a Tip-top Folies (Bolondok parádéja) című filmben. Ragyogó kiállítású vígjáték tele zenével és táncal.

AZ URANIA MOZGO MŰSORA:

Bűnök szigete. Somerset Maugham kiváló író közismert novellája nyomán készült film, főszerepekben: Margaret Lindsay, Humyrey Bogart.

A BŐRINTÉRI VAN SZÓ.

Wagner-Zellhof pompás új műve (Pénz, áru, szegénység, gazdagság, stb.) rengeteg képpel, kötve ma még 264 lej, aztán 330 lej. Heller: Közgazdasági Lexikon kötve 290 lej, füzeve 211 lej Lepegenál Cluj. Postán utánvétellel. Kérjen teljes egészéket.

Időjósolat. Ez az ország nyugati felében keleten, váltakozó vatarokkal, enyh mértékben váltakozó a fővárosban 25 f

Gyógyíthatatlan gyilkos lett. Targu A Dedrad (mures hatóságainak i tárában lévő pata Ferenc muvesmeg vizsgálat megállapítatonai szolgálato ságon volt falujába sa, mert gyógyíto öngyilkosságot kö fiaatalember a nya tott és egy ugrot azonnal megfullad a hivatalos enged

Edmondo de cluji Operában. Az ben olyan műlék zenekedvelő közönsi váltásos művésze de Vecchi a mai C egyik legkimagask tere jött hozzánk, fog élni mindazok gensi dobogón lát elsőnek a Traviata san érvényesült a az együttesbeli közlő elsősorban kiemelünk. Alak olasz belcanto szí Vasiliu, a kiváló diszpozícióval küz Germont jól ill

Második alkalom hangversenyt dir hatást gyakorolt sikert keltett egy delli „Mila codra ménye és Noskov „Steppe“ című dar nek harmadik nap dirigálta hatalmas lők közül Arboren első felvonásbeli nyiltzini tapost i szintén jó volt. C erőteljesen énekelte zenekart, amely m tán állott és nagy zseniális vendég

Hatalmas tpen. Tudóstónk hatalmas románia nagy tíz pusztito kezdődött, ahol gyújtották a tető vették a lángokat ek. Így is azonban de a kazánház g A hivatalos megá egy 100.000 leire

Megtaláltá köolajmágnás el táját. Miamiól olajmágnás gye láiták Princeton Edgar Hoover, hogy Franklin miszerint 3 irta ben 10 ezer do A pénz meg is nem akarja beis a gyermek halá Cash egyik birt áprilisában boc ki orvosszakértő holtteste teljese tetlen megállapí orszak jelei ne

UJ KELET

UJ KELET

UJ KELET

UJ KELET

UJ KELET

UJ KELET

UJ KELET

UJ KELET

UJ KELET

UJ KELET

UJ KELET

HIREK

— Időjárás. Emelkedő légnyomás az ország nyugati felében, többnyire derült égbolt keleten, váltakozó felhőzet és csapadék zivatarokkal, enyhe északi légáramlás, kismértékben váltakozó hőmérséklet. Ma dében a fővárosban 25 fokot mértek.

— Gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkos lett. Targu-Muresi tudósítónk jelenti: A Dedrad (mures megyei) csendőrség fellettes hatóságainak jelentette, hogy a falu határában lévő patakban megtalálták Demeter Ferenc mures megyei katona holttestét. A vizsgálat megállapította, hogy a Sibuban katonai szolgálatot teljesítő katona szabadságon volt falujában, azonban nem tért vissza, mert gyógyíthatatlan betegsége miatt öngyilkosságot követett el. A szerencsétlen fiatalember a nyakába súlyos követ akasztott és úgy ugrott bele a mély vízbe, ahol azonnal megfulladt. Temetésére megadták a hivatalos engedélyt.

— Edmondo de Vecchi vendégszereplése a cluj Operában. Az operai szezonzárás külsőben olyan műhelyzetben volt része a cluj zenekedvelő közönségnek, amilyent csak kiváltságos művészek szerezhetnek. Edmondo de Vecchi a mai Olaszország zenei világának egyik legkimagaslóbb képviselője. Három este jött hozzánk, de művészeete hosszú időnkig fog élni mindazok emlékében, akik őt a dirigens dologon látták. A hírneves művész elsőnek a Traviatát dirigálta, amely pompásan érvényesült az apró részletek, valamint az együttesbeli kidolgozásban. A szereplők közül elsősorban dr Spataru Alfrédjé kell kiemelnünk. Alakítása minden tekintetben az olasz belcanto szintjén mozgott. Ana Rozsava-Silviu, a kiváló művésznő ezuttal kis indispozícióval küzdött. Bibi Demetrescu mint Germont jól illeszkedett be az együttesbe.

— Második alkalommal de Vecchi szimfónikus hangversenyt dirigált, amely élményszerű hatást gyakorolt a hallgatókra. Frenetikus sikert keltett egy új olasz zeneszerző, Mandelli „Mila codra” című szimfónikus költeménye és Noskowsky lengyel zeneszerző „Steppe” című darabja. — Vendégszereplésnek harmadik napján, hétfőn este az Aidát dirigálta hatalmas siker mellett. A szereplők közül Arborenak igen jó napja volt és az első felvonásbeli „Celeste” című áriájára nyiltszini tapsot is kapott. Mimi Nestorescu szintén jó volt. Gogu Simionescu férfiasan, erőteljesen énekel. Meg kell dicsérnünk a zenekart, amely mindvégig feladata magaslatán állott és nagyszerűen alkalmazkodott a zseniális vendég dirigálásához. (s. gy.)

— Csökkenőben van a jamaicai sztrájkolóok száma. Newyorkból jelentik: A jamaicai Kingstonban úgy látszik javulóban van a helyzet, dacára annak, hogy még voltak kisebb incidensek. A sztrájkolóok száma csökkenőben van. A rendőrség rálért egy sztrájkoló csoportra, amely köveket dobált a rendőröközegekre. Két egyén megsebesült. A bensiülöttek állítólag felgyújtottak 40 hektáryú cukornád-ültetvényt.

— Megtalálták James Cash amerikai köolajmágnás elrablott gyermekének hulláját. Miamiól jelentik: James Cash köolajmágnás gyermekének hulláját megtalálták Princeton közelében egy bozótban. Edgar Hoover, rendőrfőnök kijelentette, hogy Franklin Pierce McCall, bevallotta, miszerint ő írta a fenyegető levelet, amiben 10 ezer dollárt követelt váltságdíjjal. A pénzt meg is találták nála. McCall azt nem akarja beismerni, hogy felelős lenne a gyermek haláláért. McCall sofőr volt Cash egyik börtökán, ahonnan elment év áprilisában bocsátották el. A törvényszéki orvosszakértő szerint, mivel a gyermek holtteste teljesen oszlasnak indult, lehetetlen megállapítani a halál okát, de külső arószak jelei nem vehetők észre rajta.

— Robbanás egy japán bányában. Tokióból jelentik: Shime község (Fukuoka kerület) szénbányájában robbanást történt. Nyolc bányász meghalt, 37 a romok alatt van.

— Vasúti katasztrófa Indiában. Kalkuttából jelentik: Madpurnál kisklott egy személyvonat. A vonatkezelő meghalt, 37 ember megsebesült. Madpur kétszáz kilométernyire van Kalkuttától.

— Pünkösöd után folytatják a román-francia kereskedelmi tárgyalásokat. Párizsból jelentik: A Havas értesülése szerint, a román-francia kereskedelmi tárgyalásokat, a pünkösdi ünnepek után folytatják. A román és francia szakértők a két ország közötti csereforgalom egysúlyának helyreállítására törekednek, hogy a nemrégiben kötött kereskedelmi egyezmény végrehajtását biztosíthassák.

— Leleplezték a gyapjuzsákok. Londonból jelentik: Angliának szenzációja van, kiderült, hogy a tradicionális gyapjuzsák, amely a Lordok Házában a lordkancellár tőnusa: nem gyapjával van töltve, hanem lószőrrel. A gyapjuzsákokat még Erzsébet királynő idején helyezték el törvény alapján a Lordok Házában, hogy a törvényhozás tagjait örök időkre figyelmeztesse arra, hogy Anglia gazdaságának az alapja a gyapjú. Sir Dalziel Kelly, az ausztráliai gyapjuzsákos elnöke jött rá a megdöbbentő felfedezésre, amikor legutóbbi közlebről is megvizsgálta a lordkancellár híres gyapjuzsákját a Lordok házában. Sir Dalziel Kelly felháborodottan követelt, hogy a gyapjuzsákok lószőr helyett valóban gyapjával töltsék meg. Indítványát, — jó ausztrálhoz illően, — kiegészítette azzal, hogy angol gyapjú mellett afrikai, új-zélandi és ausztráliai gyapjút is használjanak.

— Orvosi hír. Dr. Salamon Ernő fül-, orr- és gégespecialista rendelőjét megnyitotta Timisoaran III. Str. Tudor Vladimirescu 12.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik drága felejtethetlen Palink elkünyta alkalmával együttérzésülnek szóban, vagy írásban kifejezést adtak, ezuton mondunk hálás köszönetet. Oradea, 1938. június hó. Dr. Markovits Pálné, dr. Markovits József, dr. Markovits Sándor.

— A Goldmark Filharmóniai Társaság ezuton felszólítja mindazon zenét szerető egyéneket, kik nagybögözni tanulni szeretnének, hogy a Calea Regele Ferdinand 54 szám alatti irodában jelentkezzenek.

— A Goldmark Filharmóniai Társaság zenekari tagok utánpótlásáról gondoskodni akarva, gyakorló próbákat tart mindazon valamely hangszert játszó egyénekké, kik a nagy zenekarban való közreműködésükhöz kellő gyakorlattal még nem rendelkeznek, vagy régebbi idő óta nem játszottak. Felhívjuk mindazokat, kik valamely hangszeren játszanak (hegedű, brácsa, cselló, nagybőgő, vagy bármilyen fúvós hangszert) és kellő előkészítés után zenekarunkban közreműködni óhajtanak, hogy bármely kedde este 9 órakor tartandó gyakorló próbán jelentkezzenek a Calea Regele Ferdinand 54 szám alatti próbatermünkben.

— A Goldmark Filharmóniai Társaság ezuton felszólítja mindazon zenét szerető egyéneket, kik nagybögözni tanulni szeretnének, hogy a Calea Regele Ferdinand 54 szám alatti irodában jelentkezzenek.

— A Goldmark Filharmóniai Társaság ezuton felszólítja mindazon zenét szerető egyéneket, kik nagybögözni tanulni szeretnének, hogy a Calea Regele Ferdinand 54 szám alatti irodában jelentkezzenek.

Hogyan végezték ki az összes futball-labdákat Szkutariban?

Albánia a csodák és furcsaságok hazája

Zogu király most lefolyt esővíje az egész világ figyelmét Albánia felé fordította. Ezzel az országgal érdemes foglalkozni, itt még vannak események, olyan események, amelyekre bátran rámondhatni: na ilyet nem halottam még. Albánia: Európa Wild-Westje, csakhogy ez a „vadnyugat” még sokkal primitívebb és nyersebb. És van benne sok szertartásszerűség.

Alábtájkban számolunk be több olyan apróságról, amelyek mosolyt fakasztanak, nagy ámulással töltik el a kultúrjembert.

Az albán üzletekben mindenfélét árulnak, amire egy szkipetárnak életében szüksége lehet. Gyufától a cipőpertlíg, vászontól a bombáig és a rádiókészülékig minden kapható. Albániában még nem vitték keresztül az üzletek specializálását, nagy primitív áruházat jelent itt minden bolt.

Ez nem is lenne baj, a baj ott kezdődik, — európai embernek a hátán végigfut a hideg, ha ilyet hall, — hogy közönséges falúban tartják a dinamitot a falusi krájerlajakban is. A marcona szkipetárok, miriditák és maliszorok nyugodtan cigarettáznak a ládák körül, némelyik rá is ül. Tudják, ismerik a robbanószert rettenetes hatását, hiszen még halásznak is veie, — ez is egyik különös sportjuk, — azonban oda se hederitenek a veszélyre.

Egy-egy falusi bolt dinamitkészlete az egész határ elpusztításához elég lenne. Képzelem, mi van itt, ha tüz üt ki!

Ahol nem kell írás semmihez
Az albán szélsőséges szabadságszeretett egyben persze a primitívesség kifejezése az a körülmény, hogy Albániában semmire sem kell írás. A repülőtéren valami pecsétet ütnek ugyan az utlevélbe, — nemzetközi szokás, — de ettől kezdve soha semmiféle igazoltatás nincs. Az idegen, aki egyszer bejutott Albániába, jöhet-mehet szabadon mindenféle üzletet nyithat, gyárat alapíthat, senki sem kérdezi tőle kicsoda, micsoda. Gazdasági téren persze primitívizmus ural-

domdik mindenfelé. Az östermelő ország minden ipari és más szükségletét Itáliában szerzik be. Ezenkívül csak Görögországgal és Amerikával van némi forgalma, valamint Jugoszláviával, ahonnan lovakat vásárol.

Albánia gazdag természeti kincsekben, amelyek azonban kiaknázatlanul hevernek a föld mélyén. Néhány olajforrást már kihasználtak az olaszok. A hegyekben sok a barnaszén, feketeszén is van, nem is túlnagy mélységben, azonban tökéhiány, vállalkozási hiány miatt nem kerül sor a kibányászásra. Ugyanígy a hegyek mélyében lévő nikkel, kobalt és vastelepek is kihasználatlanok. Minden valamire való vállalkozás olasz kézen van.

A futballabdák maglyája
Az albánok megkedvelték a futballsportot, minden városban csapatok alakultak, amit azonban ilyen címen üznek, az nem sport, hanem valóságos fanatikus vallást szertartás. Igazán életre-halálra megy egy-egy ilyen városközi mérkőzés. A szkutariak azután tavaly tullicitálva minden honfitársukat, betöltötték ezt a fanatizmust. A Tirana ellen játszó városközi mérkőzésen az a fogadalmat tették, hogy amennyiben elvesztik a mérkőzést, soha többé nem futballoznak.

A meccset a szkutariak 2:0 arányban elvesztették, erre aztán olyasmi történt, amire még nem igen volt példa a sport történetében. A vesztes csapat tagjai összeszedték a városban található összes futballabdákat, a pályán maglyát raktak és elégették az összes labdákat. A drukerek közben állandóan lövöldöztek: így temették el a futballsportot Szkutariban. Azóta a városban nem mer senki a pályára lépni, a szkutari prefektus ugyan szigorú rendeletet adott ki, amelyben kötelezi a futballistákat a játékra, azonban ennek a rendeletnek nem mert senki eleget tenni. Most Zogu király előtt van a makacs szkutari futballisták ügye. Ő fogja eldönteni, mi lesz a futballsport jövőjével Szkutariban. (g. d.)

A tisztaság és frissesség pompás érzése — a habzó Ovenali fogpép használata után.

A HABZÓ FOGPÉP

— Leleplezték a gyapjuzsákok. Londonból jelentik: Angliának szenzációja van, kiderült, hogy a tradicionális gyapjuzsák, amely a Lordok Házában a lordkancellár tőnusa: nem gyapjával van töltve, hanem lószőrrel. A gyapjuzsákokat még Erzsébet királynő idején helyezték el törvény alapján a Lordok Házában, hogy a törvényhozás tagjait örök időkre figyelmeztesse arra, hogy Anglia gazdaságának az alapja a gyapjú. Sir Dalziel Kelly, az ausztráliai gyapjuzsákos elnöke jött rá a megdöbbentő felfedezésre, amikor legutóbbi közlebről is megvizsgálta a lordkancellár híres gyapjuzsákját a Lordok házában. Sir Dalziel Kelly felháborodottan követelt, hogy a gyapjuzsákok lószőr helyett valóban gyapjával töltsék meg. Indítványát, — jó ausztrálhoz illően, — kiegészítette azzal, hogy angol gyapjú mellett afrikai, új-zélandi és ausztráliai gyapjút is használjanak.

— Orvosi hír. Dr. Salamon Ernő fül-, orr- és gégespecialista rendelőjét megnyitotta Timisoaran III. Str. Tudor Vladimirescu 12.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, akik drága felejtethetlen Palink elkünyta alkalmával együttérzésülnek szóban, vagy írásban kifejezést adtak, ezuton mondunk hálás köszönetet. Oradea, 1938. június hó. Dr. Markovits Pálné, dr. Markovits József, dr. Markovits Sándor.

Kiütések az arcon

Cadum kenőcs megszünti a kiütéseket és eltünteti őket. Utánuk a bőr sima és egészséges marad. Felülmulthatatlan a bőr minden visketeése és irritációja esetén. Sok szenvedésnek veheti elejét, ha Cadum kenőcsöt idejében használ kiütés, pattanás, ótvár, rüh, bőrhámítás, aranyér, csánkiütés, sömörsebek és rovarcsípések ellen.

RÁDIO MŰSOR

Péntek, június 10.

Bucuresti. 6.30: Torna, hírek, hanglemezek. 13.15: Pontos időjelzés, sport- és kulturközlemények. 13.25: Hanglemezek. 14.15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, bel- és külföldi hírek. 14.30: Hanglemezek. 15.20: Közlemények, a nap eseményei. 19: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Időszerd tudományos közlemények. 19.15: Kamarazene. — 19.55: Ion Filionescu zongoraművész hangversenye. 20.20: Ófélége Károly király a nemzet pedagógusa, St. Soimescu dr egyetemi tanár előadása. 21.30: A rádió szalonzenekara. 22.45: Hírek, sportközlemények. — 23: Ionel Giurgea zenekara.

Budapest. 7.45: Torna, utána hanglemezek. 11: Hírek. 13.05: Hanglemezek. 13.30: Hírek. 14.30: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara. 15.35: Hírek. 17.45: Hírek. 18.55: Sportközlemények. 19.05: Böszörményi Nagy Béla és Faragó György négykezes zongoraszámai. 20.15: Cigányzene. 21.30: A jugoszláv rádió Európa-hangversenyének közvetítése. 22.50: Időjárásjelentés, sportközlemények. — 23.15: Jazz.

— Akiknek a vérnyomása magas és szív működése rendetlen, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székélest, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes „Ferenc József” keserivizet iszik. Kérdezz meg orvosát.

Mint régen, úgy most is

a sékel a zsidó szabadság szimbóluma, váltásatok meg a sékeit!

ber-Zellhof pom-
egénység, gaz-
kötve ma még
Közgazdasági
211 lej Lepage-
Kérjen teje

UJ KELET Legújabb hírek

Filmbeillő körülmények között megszökött a Cosmuța sanatóriumából Palinszki, a hírhedt nemzetközi betörő

A Miess cégnél történt betörés tettese kétszáz ezer lej kauciót tett le, hogy a városban kezelthesse magát. Kórházról-kórházra jár Palinszki, míg a Cosmuța sanatóriumából, ahol megállapították, hogy egészséges — megszökött

Cluj, június 9. (Az Uj Kelet tud.) Csütörtökön délelőtt 1 órakor az egybéként csendes és nyugalmas Cosmuța tudósanatórium felbolygatott hangyaboly benyomását keltezte. A tüdőbetegek, ápolók és orvosok lázasan kutatták át a sanatórium óriási kertjét, hogy az egy perccel azelőtt elsökött Palinszki hírhedt nemzetközi betörő nyomára akadjanak.

Palinszki útja kórházról-kórházra

Palinszki Dávid nevét nagyon jól ismeri az újságolvasó közönség. Körülbelül három hónappal ezelőtt társával, Berl Tabakkal együtt a pincén keresztül betörték a Miess bormagykereskedés Regina Maria uccai üzletébe, ahonnan kétszáz ezer lej emeltek el. Az egész ország rendőrsége hajszolta a két betörőt és néhány nap múlva Craiovában le is fűltek őket. Azóta mindketten a cluj-i ügyészség foglyai. Palinszki Dávid egy idő óta betegkedett. A törvényszéki orvosnak arról panaszkodott, hogy a tüdejével van baja. Az egybéként robusztus külsejű betörő napokon keresztül orvosi megfigyelés alatt állott. Míg végül a ügyészségi orvos ajánlatára kórházba utalták. Először a klinikára vitték, de Palinszki, aki vállalta, hogy saját költségén gyógykezeltesse magát, huzódózott a klinikától, nyilván azért, mert ott nem látta a menekülés lehetőségét. Addig kérvényezett, míg a Mátyás sanatóriumba vitték, ahol a második emelet egyik szobájában helyezték el. Palinszkinak itt sem tetszett a terep és tovább kérvényezett. Innen a Zsidókórházba szállították, ahol megvizsgálták és miután úgy találták, hogy betegsége miatt más gyógyintézetbe való elutasították a felvételt. Így került Palinszki a Cosmuța tudósanatóriumba.

Palinszki elkészíti szökését

Szerda délelőtt 12 órakor Palinszki Birisan Alexandru rendőr kíséretében, zsebében az ügyészségi orvos beutalásával, megjelent a sanatóriumban, ahol az egyik tisztviselőnél vette fel, majd az első pavillon emeleti szobájában akarták elhelyezni. A betörő azonban azzal a kifogással, hogy ezt a szobát igen drágának tartja, kérte, hogy a földszinten helyezték el. Ez meg is történt. A betörőt a földszint tizes számú szobájába vitték, ahol rajta kívül egy faluról bekerült tüdőbeteg feküdt. Az éjszakát elég nyugodtan töltötte a befőr, csütörtök délelőtt pedig vizsgálatra vitték Pop Livius főorvoshoz. Beható vizsgálat után

Pop Livius főorvos megállapította, hogy Palinszkinak tökéletesen egészséges a tüdeje, tehát a tudósanatóriumban nem maradhat.

Palinszki ezt különben nagyon jól tudhatta, mert a vizsgálatra kért urinával telt üveget rosszul tartva szinelve, kiütötte az ápolónő kezéből.

Az orvosok közölték a betörő őrzetére kirendelt rendőrrel, hogy el kell veye Palinszkit.

A rendőr az első percben tanácstalanul állt. Nem tudta, hogy közölje feletteseivel, hogy a betörőt vissza kell vinnie. Az ott álló tisztviselőnek szólt, hogy tartsa szemmel a szobát, amíg ő a telefonhoz megy. A szoba ajtajában állott Palinszki szobátársa és ennek felesége. A rendőr a szomszédos épületben levő telefonhoz ment, míg a betörő a szobában maradt. A betegek közben levonultak az ebédlőterembe. Az egész pillanatok alatt filmszerűen pergett le. A tisztviselőt behívták a közeli röntgenszobába, mire odaszólt az ajtóban álló betegnek, hogy figyeljen be a szobába, amíg a rendőr visszatér. Mikor a tisztviselő mögött becsukódott a röntgenszoba ajtaja, Palinszki kiszólt az ajtóban álldogáló betegnek, hogy csukja be az ajtót, mert huzat van és fél, hogy meghal. A következő percben visszatért az ápolónő, hogy újabb

urinát vigyen vizsgálatra a betörőtől. Be nyitott a szobába, de Palinszki nem volt ott. Az ápolónő abban a hiszemben, hogy a betörő a szomszédos W. C.-be ment, kopogott az ajtón és amikor nem kapott választ, benyitott. Palinszkinak azonban hűt helye volt.

Közben visszatért a rendőr és rémülten látta, hogy a rábizott fogoly eltűnt.

Nyomban fellármázta az ápolókat, a betegeket, a főorvost. Az egész sanatórium fejét vesztve erült a betörő után. Az óriási kezt minden irányába rohantak a betegek, de a betörőnek ekkorra már nyoma veszett.

A fák alatt nyugvószékükben heverő betegek mondták, hogy látták rohanni egy hiányosan öltözött beteget, de semmire sem gyanakodtak.

Nyomavesztett a betörőnek

A kezt végében egybéként szuronyos katonára teljesített szolgálatot a 31-es tízezred itt lévő ruharaktaránál. A betörő után eredt remült személyzetnek elhívta mondta a katonára, hogy néhány perccel azelőtt rohant arra egy alsóruhás beteg. Átugrott a

kerítésen és a meredek domboldalon megcsuszva végiggurult, majd talpra ugrott és tovább eredt. A katonára azt hitte, hogy a sanatóriumot megunt beteg menekül és ügyet sem vetett rá.

Időközben értesítették a rendőrséget, ahonnan rendőrkrútyával érkeztek ki a helyszínre és kutatták át a kertet a betörő után, de eredménytelenül. Délután a hatóság emberei élén dr. Barbul katonai őrnagy ügyész és dr. Draghiciu rendőrigazgató szállottak ki és több órán keresztül hallgatták ki a sanatórium személyzetét. A vizsgálat folyik tovább. Az egész város rendőri felkészültsége lázasan ülőzi a betörőt. Időközben értesítették az egész ország rendőrségét a bandita személyleírásával együtt.

— Palinszki aligha bujkál a városban, — mondotta az újságírók előtt dr. Draghiciu rendőrigazgató. — Mikor legutóbb Clujra hozták azt mondotta nekem, hogy nem teszi be többé ide a lábát, mert itt mindig szerencsétlenül jár.

Itt említjük meg, hogy Palinszki kétszáz ezer lej kauciót tett le a törvényszéken, hogy megengedjék, hogy a városban gyógykezeltesse magát.

H. E.

Egy film, amely kivétel nélkül mindenkit érdekel! Szombattól a ROYAL slágermozgóban
Dzsingisz khán sirja
Főszerepekben: PETER LORRE — Mr. Motto szerepében.
Ma, pénteken utóljára: „TIP-TOP FOLIES“ Alice Faye és a Ritz testvérek filmje.

Ma két próba-gáztámadás lesz Clujon

Dr. Horvath rendőrkezes csütörtök este közölte a sajtó képviselőivel, hogy ma, június 10-ikén, két próba gáztámadás lesz Clujon. Az egyik délelőtt, amelynek időpontját a hatóságok nem közlik. Amikor az alarm-jelek elhangzanak, mindenkinek igazodnia kell az előírásokhoz. A második próbatámadás este 9 és 10 óra között lesz. Erre az időre az üzletek kirakataiban el kell oltani a villanyt, magánházakban pedig az ablakokat le kell függönyözni. Amikor pedig a szirénák meg fognak szólalni, el kell oltani a villanyokat is.

Kilenc pontból álló újabb katonai szerződés jött létre a szovjetek és Kína között

Részben Csungkingba költöztették át Hankeuból a kínai kormányhivatalokat. Kajfeng körül visszavonulnak a kínaiak

Teljesen reménytelené vált a Dojhara japán divízió helyzete

Kanton, június 9. (Rador.) Japán repülők jelentek meg ma reggel háromnegyed 6 órakor újra a város felett és fél 8 óráig keringtek felette, de bombákat nem dobtak le. A légielhárító útegek hevesen lőttek rájuk. Egyik gép átrepült a Shamoen-negyedbeli nemzetközi enedeményes terület felett és látszólag felderítő tevékenységet fejtett ki.

Hankeui jelentés szerint kínai körökben kijelentették, hogy a kínai erők Kajfeng kiürítése után visszavonultak a Kajfeng-Csenceu vasutvonalal érintkező ut feléig. Csengceu polgári lakossága kiürítette a várost. A japánok előnyomulnak a vasutvonal mentén. Egyébent a kínai kormány hankeui irodahelyiségeit kiürítették és Csungkingba szállították. A kínai kor-

mányhatóságok itten fogják folytatni tevékenységüket. A közlekedésügyi és külügyminisztériumok Yunnanfuban fognak székelni. Hankeuban csak 10-10 tisztviselő maradt minden minisztériumból. A katonai ügyosztályokat valószínűleg a Hunantól délre fekvő területen helyezik el. A kínai főhadiszállás jelentése szerint a Langsengnél bekerített Dojhara divízió helyzete reménytelené vált és így a japán hadsereg egyik leghiresebb tábornokának csapatai minden valószínűség szerint kénytelenek lesznek megadni magukat. A kínai főhadiszállás jelentésének igazolására szolgál az a japán közlés, amely beszámol a Sárga folyó mentén a felszabadítási kísérletekről, amelyek azonban a Domei szerint eddig nem jártak

kellő eredménnyel.

Hankeuból jelentik, hogy Sunyatsen fia, Sun-Fo dr. több napi tartózkodás után hazautazott Hankeuba. Amint a Tass iroda közli, Sun-Fo dr. egy 9 pontból álló szerződést kötött a szovjet kormányval, melynek messzemenő gazdasági és politikai következményei lesznek. Legfontosabb pontja a meg egyezésnek a további katonai segély biztosítása, amelyet a szovjet főleg a repülőosztágok kibővítése és motorizációját csapattestek rendelkezésre bocsátása után fog teljesíteni.

Mint Tokióból jelentik, a japán legfelsőbb hadvezetőség rendeletére a Hongkongtól 16 kilométerre fekvő Saihungban újabb kínai csapattesteket tettek partra, amelyből a külföldi sajtótudósítások a háború legenergikusabb folytatásának elhárítására következtetnek.

Londonból jelentik, hogy a Daily Telegraph and Morning Post munkatársának véleménye szerint, Itagaki tábornoknak hadügyminiszterre való kinevezésével megszünt a kína-japán konfliktus békés és megkorlátozott kiegyensúlyozásának lehetősége. Az új katonai kormányzat ugyanis aligha meri megtenni azt, hogy a nagyon is fellángolt harcias szellemet egyszerű status quo ante alapon leszerelje. Ez a jelenlegi kormányzati rendszer azonnali bukását jelentené.

Mint újabb jelentik Tokióból, Noda tengernagy kijelentette a külföldi újságíróknak, hogy a külföldi tiltakozások nem fogják megakadályozni azt, hogy a japán repülőbombázók Kantont. Hasonlóan nyilatkozott a külügyminisztérium megbízottja is.

A június 8-iki ünnepek epilógusa

Horvath rendőrkezes nyilatkozata

Cluj, június 9. Dr. Horvath Josif, Cluj rendőrkezesora ma délután fogadta a sajtó képviselőit és a következő nyilatkozatot tette elötlük:

— A cluj-i hatóságok széleskörű intézkedéseket tettek június 8-ika megünneplésével kapcsolatban. A hatóságok megdöbbenéssel állapították meg, hogy magában a város központjában több kereskedő és magános nem értette meg, vagy nem akarta megérteni a nap jelentőségét, amit lehúzott redőnyök és kivilágítatlan ablakok jeleztek.

— Ez a tiszteletlen magatartás nem maradhat következményen nélkül, mert én, aki a legmesszebbmenő jóindulatot tanúsítottam a város minden polgárával szemben, nemzetiségi különbségre való tekintet nélkül, nem tekinthetem lojális polgároknak azokat, akik ilyen magatartást vélnék tanúsíthatni az ország nagy ünnepeivel szemben.

A szélsőséges szocialisták kiválása megerősítette a népfrentot

PARIZS, június 9. A lapok egyöntetűen megállapítják, hogy a szocialista párt kongresszusán a balszárny kiválásával Leon Blum pártja visszanyerte régi egységét és erejét. A Daladier-kormány most már biztosan számíthat a szocialista párt támogatására és a népfrent egységének fenntartására. Ezen az alapon hozzáfoghat széleskörű programjának megvalósításához.

Legújabb sporthírek

Toulouse: Kuba—Románia 2:1 (0:1).

Párizs: Svájc—Németország 4:2 (1:2).

FRATERNITAS R. T. CLUJ NYOMÁSA
BUN DE IMPRIMAT

1938. június 10. No. 224

1938. június 10. No. 224

A S
ira
kül
rili
Ujra
Rib

Párizs, június 9. A sajtó képviselői ma délután ismét a rendőrkezesrel találkoztak. Amint a rendőrkezes elmondta, a sajtó képviselői ma délután ismét a rendőrkezesrel találkoztak. Amint a rendőrkezes elmondta, a sajtó képviselői ma délután ismét a rendőrkezesrel találkoztak.

amelyek külpolitikai szerepet töltenek. Egyes franciák szerint a németek a háború után ismét a világ vezető hatalmává válnak.

Ma még nem korrigálása szlovákia vágya határozza meg a spanyol kormány nem tapasztalja végül is a magával.

A L'Ordre avatkozott nyílt vádakkal a szovjetek ellenében. A L'Ordre avatkozott nyílt vádakkal a szovjetek ellenében.

A L'Ordre avatkozott nyílt vádakkal a szovjetek ellenében. A L'Ordre avatkozott nyílt vádakkal a szovjetek ellenében.

A L'Ordre avatkozott nyílt vádakkal a szovjetek ellenében. A L'Ordre avatkozott nyílt vádakkal a szovjetek ellenében.

Ennek érte Londonban